

rek

R

ttam májusi békebeszél... az előfeltétellel mara... tség tagjai. Az elmúlt... biztosítottak bennünket... ról. Miután azonban... hatalmak kijelentették... Németországnak nem ad... enjoguságot, mi kijelent...
szág nem marad benn... szövetségben.
meg megegyeszer az... ást. Nem akarom most... ak idején milyen embe... Németország nevében a... r. Mindenesetre nem a... bjai nevében jártak el... vállaljuk a felelősséget... esselekszünk. Eppen ezért... rg elnököt,
a birodalmi gyűlés... és új választások ki... rásához.
épszavazást is tartunk... ak mutatni a világnak... p maradék nélkül áll a... mai elhatározásában.
ormány békés intenciói... val és az egyenjoguság... ezte be beszédét.

szivlelik

kok heves tünetéseket... risták ellen, a diákszer... ragadták az érintkezést... lágáikkal.

el,
szőnyegszövő üzem bér... alatti

éltelkövettség nincs!

regységét
kolni

boldali anarchiát

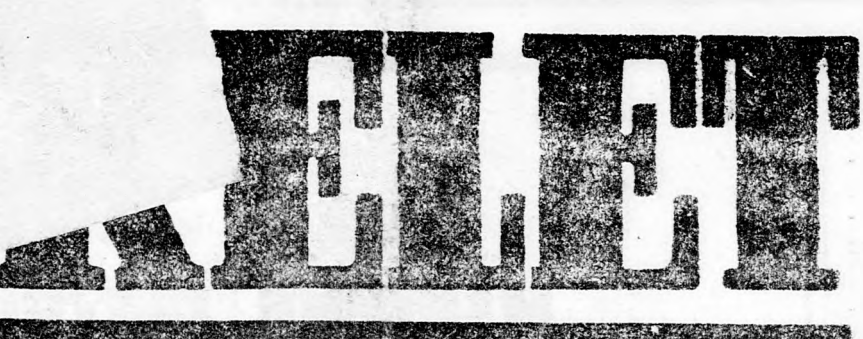
s volt miniszterelnökének... e sárgajngesekre ahhoz... szolgálja és hetvennégy... y dícsőséges múltu polí... ll néhány megzavart fejű... áját követnie.
Galacban az Adeverulnak... ilatkozatot tette a jobb... kkal kapcsolatban:
t, hogy a mozgalmaknak... ágót tulajdonítanak. A... nel elég érzékeny ahhoz... e sem az öreg Codreanu... lovait, sem pedig Cuza... gy tehát nem kell tulsá... a jobboldali mozgalmak... veszély magában az or... ol a nyomor olyan óriási... ki hinni kezdenek minden... ódosokban. Mint ahogy... okban és babonákban, hi... kban és arkangyalokban... on járnak vagy akár az... is. A sajtó hivatása az... tsa a népet a jobboldali... llygéseiről.

Rórv- és Lapkiadó Rt.
Kolozsvár, Strada Baro...
ssai u.) 10. Telefon: 9-77

Taxa postala
plátite in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési
Havonta 110, negyedévre 220,
évre 600, egészévre 1200 lej. K
földre: Havonta 1, negyedév
félre 6, egészévre 10 dollár
détések díjazás szerint. A
KELET az erdélyi és
szoidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utannyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Kassatter Robert
Istér 2. 1 e 8.
Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Késirátok
megőrsését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
ségi Ernő, Str. Matei Milie 10

Ara 5 lej

Csütörtök, 1933 október. 19.

5694. EV XVI. ÉVF.
TISRI 29. 233 SZÁM.

Humoros szenzáció

Kicsit humoros dolgot írunk itt le, de jellemzőt.
A humoros dolog a Chicago Tribune című lapban jelent meg, tehát messze Európától. A híradás azonban európai. Azt mondja a Chicago Tribune, hogy Németország példájának már akadt követője ez — Magyarország.
Ugyanis ki akar lépni a Népszövetségből és ott akarja hagyni a leszerelési konferenciát.
Semmi tárgyi alapja ennek a hírnök és kézenfekvő, hogy ezáltal is a német távirati ügynökségek kacsájáról van szó. Gömbös Gyula sokkal verébesebb, sokkal óvatosabb, sokkal körültekintőbb politikus, semhogy el is lehetne hinni felőle olyasmit, amit Göbbels propaganda miniszter ur akarja.
A magyar miniszterelnök már kapott kóstolót abból, amit hitler-barátságának neveznek Tavaszkor, amikor meglátogatta a kampóskeresztes Némeország hatalmasait, az egész világ, amely még ad valamit az emberiségre és amely a békét akarja, főlészissent és Gömbös kénytelen volt erősen ekuzálni magát.
És azóta is látható, mekkora népszerűség övezi az egész világon a Harmadik Birodalmat.
Eppen azért nem is lehet csak humorral gondolni a Chicago Tribune szenzációjára.
Humorral, amelyre keserűen gondolnak a Harmadik Birodalomban.

John Simon virágnyelve

A diplomáciának érdekes virágnyelve van.
Ha például azt akarja mondani, hogy valaki, vagy valakik hazudtak, ezt úgy fejezi ki, hogy az illetők az igazságnak a fordítottját mondták.
John Simon angol külügyminiszter ezen a virágnyelven jelentette ki Neurath német külügyminiszterrel, hogy hazudik.
Hogy mindannyian hazudnak és hogy minden kijelentésük mögött az igazság fordítottja húzódik meg, azt régen tudjuk és hirdetjük.
John Simon kategórikus virágnyelve csak diplomáciai igazolása és világpolitikai betetőzése ennek az első pillanathban felismert valóságnak.
Hitler szocializmust hirdetett és a fordítottját gondolta és valósította meg.
A legszörnyűbb plútokra elnyomást és a tömegek rabszolgásgát.
Békeszólásokat vág ki szemérmetlen szemforgatással és közben még a gyermekeket is militarista rabigába törí.
Csak az a kár, illetőleg az a szerenese, hogy nem akad józanesszü és becsületes politikus Európában, aki ezt elhisi neki.
A fasizmusról, főleg pedig a német fasizmusról ma már mindenki tudja hogy szavai és frázisai a valóság elkendőzésére szolgálnak és nem a valóság feltárására.
Tehát egyben az igazság elkendőzésére is.
Mert gyakorlati, sőt filozófiai értelemben is: a valóság és az igazság fogalma — az élet és a politika legtöbb viszonylatában — szorosan egybeesik.
Az igazság csak akkor igazság, ha etikai és gyakorlati tények támasztják alá.
A tényeket és valóságokat nélkülöző „igazságok” csak látszat-igazságok s a látszat-igazságoktól nyílegyenes út vezet a hazugságokhoz.
A Harmadik Birodalom igazságai mind ilyen látszat-igazságok.
A tények elferdítésére irányuló blöff és impertinencia.
Sir John Simon erőtlen szavakkal mutatott rá erre rádióbeszédében, aminek nagy értéke abban kulminál, hogy zokat is felvilágosította, akik netán felték Hitler békefrázisainak.
John Simon, akinek a kezében politikai dokumentumok vannak, világviszonytokban is súlyt jelentő felelősségének

Aláírták a román-török megne-
támadási és barátsági szerződést

Titulescu elutazott Ankarából. Elutazása előtt újabb kihallgatáson volt Kemál pasánál. Titulescu nem várta be Gömböst és Kányát

ANKARA, október 18. Titulescu a román-török barátsági, döntőbíráskodási és megnehtámadási szerződés aláírása után újabb kihallgatáson volt Kemál pasa köztársasági elnökél, majd elutazása előtt fogadta a török sajtó képviselőit. A román külügyminiszter az újságírók előtt annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a szerződés megkötésével a két ország között régóta fennálló barátság még erősebbé vált. Titulescu megállapította, hogy újabb jelentős lépés történt a Balkán békéjének megszilárdítása felé s hogy a két kormány a jövőben szoros együttműködésben fog dolgozni a megértés és a béke

szellemében.
Későbbi jelentés szerint Titulescu elutazott Ankarából. Bucsuztatására megjelentek a pályavandoron Izmet pasa török miniszterelnök és Tefvik Rüzsdí bej török külügyminiszter.
SZÓFIA, október 18. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán magyar külügyminiszter szerda délelőtt tizenegy órakor megérkeztek a bolgár fővárosba. A két magyar kormányfő Mrusanoff bolgár miniszterelnök a pályavandoron személyesen várta és üdvözölte. Egy óras tartózkodás után Gömbös és Kánya tovább utaztak Törökországba.

Átszervezik a Vajda-
kormányt?

Hir Jonescu tábornok visszahelyezéséről a CFR élére Madgearu párizsi tárgyalásait optimizmussal ítélik meg Bukarestben

BUCURESTI, BUKAREST, október 18. Az Új Kelet tud. A Lupta szerint olyan verziók keltek szárnyra, hogy a kormány rövid időn belül átszervezik. E pillanatban még nem lehet tudni, milyen lesz a kormány átszervezése, mely ha megtörténik, feltétlenül a parlament megnyitása előtt következik be.
Politikai körökben óriási feltűnést kelt az hír, amelyet a Tempo című lap közöl. E szerint rövidesen megjelenik az a királyi dekretum, mely Ionescu generális, a CFR volt vezérigazgatóját viszhelyezi állásába. A generális a Tempo szerint már november elején elfoglalja állását. A hír azért tarthat óriási feltűnést, mert ismertes, hogy Ionescu generális távozását annakidején Maniu Gyula követelte és eszközölte ki.
Elénk érdeklődés előzi meg politikai körökben Madgearu pénzügyminiszter külföldi tárgyalásainak eredményeit. Ma Ghelmedgeanu és Madgearu között telefonbeszélgetés folyt le, amelynek során Madgearu informálta az államtitkárt a tárgyalások eddigi állásáról. Ma délután Madgearu megbeszéléseket foly

tatott Bohne francia pénzügyminiszterrel, holnap pedig Daladier miniszterelnök fogadja kihallgatáson. Kormánykörökben változatlan optimizmussal ítélik meg a helyzetet és meg vannak győződve róla, hogy a kormánynak sikerülni fog a külföldi szakértők kérdése miatt előálló nehézségeket leküzdenie. Így kormánykörökben remélik, hogy az új parlament szesszió során folytatni tudják a megkezdett törvényhozást. Ellenzéki körökben még ma is tartja magát az a felfogás, hogy a szakértők kérdése még komplikációra fog alkalmat adni.
A szenátus törvényelőkészítő bizottsága egyébként már össze is ült és megkezdte a törvény-egységesítés javaslatának tárgyalását. A mai értekezleten Popovici igazságügyminiszter, Hatiegan erdélyi miniszter és Costachescu, a szenátus elnöke is részt vettek.

— Lemondott az eszt kormány. Revalból jelentik: Az eszt kormány a fasiszta alkotmány módosításnak népszavazás útján történt megszavazása miatt előterjesztette lemondását.

tudatában jelentette ki, hogy Neurath, Hitler famulusa az egyenjoguság követelésének ürügye alatt a német imperializmust a féktelen fegyverkezést akarta és akarja rekonstruálni.
Amint hogy a hitlerista programnak ez az egyetlen szakasza, amit hirdetői komolyan meg akarnak valósítani.
Ha tudnák megvalósítani.
De — hála a kulturvilág éberségének — sohasem fogják, legalább is háború nélkül nem fogják megvalósítani.
A világ lelkijismerete ébren van és a történelmi erők határozottan a német szoldateszka és kalandpolitikuskok ellen dolgoznak.

S amint a szociális programjuk és egész belpolitikai koncepciójuk csődöt mondott, mert hazugságra épült, éppugy fog összeomlani „koncepciójuk” másik része is, mely egy látszat-igazságra épült.
Arra a látszat-igazságra, hogy Versailles, illetőleg Versailles igazságtalanságait csak egy becsfelen múlt feltámasztásával lehet likvidálni.
Hitlerék kizárták magukat a kulturerberiség sorából abban a hitben, hogy a kulturerberiség az ő nivójukra fog lecsúszni.
Tévedtek.
Es ez a tévedésük az egyetlen vigasztaló motívum a mai vigasztalanságban.

Ma, csütörtökön a Royal Mozgóban:
Mazuri ütkezet (Tannenberg)
244,00 ember gigantikus harca.

VILÁG TÜKRE
Milyenek a mai franciák?

Mint a történelem során már annyiszor, Párizs most is belekerült a világ politika tengelyébe. De téved, aki azt hiszi, hogy a párizsi magas és előkelő társadalomnak befolyása lenne a világpolitika kialakulására. Nemcsak a világpolitikára, hanem magának az ország ügyeinek az alakulására sem tud különösen hatni ez a társadalom. A harmadik köztársaságot — általános vélemény szerint — főképp parasztek irányították, akik az ország legtakarékosabb elemei; és Franciaország tudvalevőleg a kistők és közéls ország. A parasztek nem törődik a városi ember szórakozásaival, ambícióival, jelszavaival. A parasztek számára teljesen közömbös, hogy meggazdagodik, a polgárság vagy feláldozza magát, vagy mulat-e, vagy munkába vesződik. A parasztek nem törődik a vidéki nemesekkel és a papsággal sem különösen és nem is engedi, hogy politikájukat ők irányítsák.

A parasztság politikáját olyan emberek reprezentálják, akik közel állnak hozzá, lehetőleg kisebb, vagy nagyobb birtok fölött rendelkeznek választókerületükben és valahányszor csak alkalom adódik rá, mindig ott vannak közöttük felvilágosítják őket Franciaország és a világ helyzetéről, együtt élnek az életet. Párizs számára átengedik a nagyvilági jelszavakat és a szórakozásokat. Valójában Párizsban csak kis töredéke a franciáknak él ugynevezett nagy életet. Ezt inkább külföldiek esinálják, északamerikaiak, délamerikaiak, angolok, egyiptomiak, románok, spanyolok és más nemzetbeliek. Maguk a miniszterek sem vezetnek nagy háztartást és megelégszenek azzal ha egy szombaton néhányszor fogadóestet rendeznek, nem is a lakásokban, hanem hivatalukban erre a célra szánt helyiségekben. Maga a külügyminiszter sem kivétel ez alól. Briand, amíg élt, több ízben említette, hogy nem szívesen tesz eleget ilyenfajta társadalmi kötelezettségeknek. Ezer kifogása volt arra, hogy vacsora után „elölögjön” és ha mégis arra kényszerült, hogy ott maradjon, észre lehetett venni rajta a kellemetlen rossz érzést.
Nem magas társadalmi körökből indul ki Franciaország irányítása, hanem főleg pénzügyi körökből. Ők adnak a vidék számára ideákat a pénz gyarapítására és a vidék évszázados jó ösztönrel választja ki azokat az embereket, akikkel reprezentálni tudja magát.

A vidék szellemi kapcsolatot sem tart fenn a fővárossal. Igaz, hogy Franciaországban egyes könyvek olyan példányzatot érhetnek el, mint sehol a világon, de ez nem azért van, mert a falusiak is bekapcsolódnak a párizsi szellemiségbe, hanem azért, mert Párizs maga és az ország néhány városának közönsége erős könyvfogyasztó és mert a francia nyelvterület kulturális tekintetben az angol után mingyárt a második helyen áll. Ezzel azonban korántsem lehet azt állítani, hogy a francia nép kulturrelles. A falusi embernek is meg van a legjobb érzéke és ösztöne ahhoz, hogy művelje önmagát, és pedig nemcsak az irodalom művein, hanem a képzőművészetén is. Sehol a világon a parasztság nem lelkesedik annyira képekért és szobrokért, mint Franciaországban. A fuakar és krajeáros parasztek, ha módjában van, azonnal könyveket vásárol, természetesen nem moderneket hanem azokat, amelyeket anái is szerettek. A francia klasszikus idők irodalmi termékeit ott lehet találni a szerényebb parasztság könyvespolcain és ott vannak a francia klasszikus szobrászat másolatai is.

A középosztály, a városok polgársága, a híres francia bourgeois az, amely a legtöbbet érdekli művészetek és

tudomány iránt. A színház és a zene ennek az osztálynak köszönheti mai hatalmas fejlettségét. Ez az osztály a legkevésbé közelíthető meg idegen részről. Családokba tömörülve, ugyiszólván izoláltan áll és bizonyos tekintetben fölöttéallónak érzi magát a többiekkel szemben. Ennek az osztálynak azonban az érdekei szinte egyenlőek a parasztéval, úgy hogy csak kis politikai aránylatban különbözik tőle. Legtöbb esetben ugyanabban a pártban „dolgozik”, mint a paraszt.

Ez a réteg éppoly kevéssé vesz részt a párizsi „társadalmi életben”, akárcsak a paraszt. A társadalmi élet, amely a Ritzben, a boulevardok nagy kávéházaiiban zajlik és még néhány „finomabb” multóhelyen, voltaképpen nem is annyira a franciák számára alakult, mint inkább félbarbár idegen mánások számára, akik nagy semmítévésükben megakarnak részegülni a francia főváros szórakozóhelyein. A francia nép és közeposztály erőteljes és egészséges és nem is kapható az ilyen rafinált és ideg bomlasztó „élvezetek” számára, mint amilyent a francia főváros nyújthat az idegenek számára. A francia nép és a középosztály megveti ezt az életet.

Ezt azonban a francia ember nem mutatja, mert neki szüksége van a gazdag amerikaiakra és az egyiptomira. Belőlük ömlik a valuta és a sok pénzen építeni lehet azokat a hotelpalotákat, amelyeknek nincs párjuk a világon, kaszinókat, löverseny pályákat, pezsgős lokálokat. Ők teszik lehetővé a hatalmas divatruházak fenntartását és prosperálását és azokat a baletteket és színházi díszleteket, amelyek egyedülállóak a föld kerekén.

Még a francia nemesség sem számít. A közéletből mint egy kialakult osztály kikapcsolódott, a hadseregben és a diplomáciában nincs meg a régi szerepe. Amióta a harmadik köztársaság fennáll, a jó néhány száz miniszter között alig volt egy tucat arisztokrata.

Nemcsak a politikai életben nincs jelentőségük az arisztokratáknak, hanem még az üzleti életben sem. Évekkel az előtt az utomófélvezetben akarták cégéről felhasználni az arisztokráciát és a cégek élére néhány grófot, márkát és herceget állítottak. Nem használt. A divatüzletek is hasonlóképpen jártak velük. Csak az amerikaiaknál van sikerük. A milliommós jenkik között még akadnak olyanok, akik reflektálnak az arisztokrata címre és szívesen összeházasodnak velük.

A francia népnek igenis jelentős szerep jut az ország irányításában. A hatalmas középosztálynak éppoly, mint a munkásságnak, amely ugyan nincs olyan „strammul” megszervezve, mint ahogy a német munkásság volt Bismarck óta. De éppen lazább szerveztségének köszönheti, hogy nem jutott és nem is juthat abba a tragikus helyzetbe, mint a német birodalom szervezett munkássága.

(Sch. F.)

— EGY OLASZ ÓRÁS ERŐS FOGAI. Dante Batarini római óras beakarta bizonyítani, hogy milyen erősek a fogai. Arra vállalkozott, hogy egy automóbilt hat személlyel együtt fel tud vinni egy háromszáz méter magas helyre. Róma mellett egy dombon nagy közönség szemeláttára sikerült is. Batarininek a mutatvány. Ezzel a teljesítménnyel negyvenezret lejt keresett az óras.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, október 19.

Bukarest: 19.20. Könnyülemezek. 21.15 Szimfóniáhangv.

Budapest: 6.45. Torna. 1.30. Szalonzene. 5.30. Az Operaház tagjaiból alakult zenekari hangv. 7.15. „Ami megmaradt a háremből” c. előadás. 7.55. Szenzációt akarok c. előadás. 10.35. Ének. hangv. 11.15. Jazz.

Bécs: 17.30. Szopránadok. 20.45. Szimfóniáhangv. Schubert: H-moll szimfónia. Mozart: Requiem. Mendelssohn: Lorelay. Mustorgszkij: Reggeli hangulat a Volga partján. Puccini: Turandot. Bruckner: IX. szimfóniából. Heilsberg: 21. Brahms: Német népdalok.

München: 20. Mandolin és citerazene. Varsó: 21.15. Szimfóniá. dalokkal. Milánó: 20. Gramafon.

Select Mozaq

Nagy sikerrel folytatja:

Énekek éneke

nagyserű film bemutatását, főszerepben

MARLENE DIETRICH

Monopol Paramount-film

Ezredes, orvos és tejkereskedő rágalmazási pere a kolozsvári tábla előtt

10.000 lejes kaució és reprodukálhatatlan kifejezések

Cluj-Kolozsvár, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Városszerre nagy port vert fel egy évvel ezelőtt dr. Constantin Trandafirescu alezredes, a katonai kórház vezetője és dr. George Jurist, a kórház orvosának rágalmazási pere, melyet a két ur Teodor Grigorita kolozsvári tejkereskedő ellen indított. Egy évvel ezelőtt a kolozsvári katonai kórház szerződést kötött a tejkereskedővel, hogy tízezer lej kaució ellenében állandóan tejet fog szállítani a kórháznak. A kórház felszólította a tejkereskedőt, hogy a tízezer lej kauciót fizesse le, ez azonban kijelentette, hogy ő már kifizette a kauciót dr. Trandafirescunak és dr. Juristnak, akik szerinte

nem adták át a pénzt a kórháznak. Dr. Trandafirescu és dr. Jurist erre rágalmazásért beperelték a tejkereskedőt. A törvényszék büntöské mondotta ki a tejkereskedőt és 15 napi elzárásra ítélte.

A kereskedő fellebbezést nyújtott be a táblához, mely ma tárgyalta az ügyet. A táblai tárgyaláson Grigorita maga adta elő a tényállást és kijelentette, hogy nem érzi magát büntöskének. Hangsúlyozta, hogy a pénzt lefizette dr. Trandafirescunak és dr. Juristnak. A kórház felszólítására megjelent az ezredesnél, aki azonban reprodukálhatatlan kifejezések közepette elutasította. A tábla végül is október 25-re halasztotta el az ügy tárgyalását.

Dr. Fischer Tivadar nyilatkozik a Zsidó Párt országos kongresszusának feladatairól

CLUJ-KOLOZSVÁR, október 18. Megírta az Uj Kelet, hogy november 7 és 8-án ül össze Bukarestben a romániai Zsidó Párt országos kongresszusa. Ebből az alkalomból felkerestük dr. Fischer Tivadart, az Országos Zsidó Párt elnökét, aki a pártkongresszus feladatairól a következőket mondotta:

— Az Országos Zsidó Párt 1931 május 21-én azon tartományi politikai szervezetek fúziója által jött létre, melyek azonos elvi alapon álló zsidó politikát folytattak. Már a megalakulás alkalmával felmerült az a természetszerű elgondolás, hogy az új szervezet a legkövetkező időben belül megtartsa alkotmányozó kongresszusát, mely megállapítja a párt végleges formáját, programját és alkotmányát. Különböző körülmények játszottak közre, hogy a kongresszus egybehívása több ízben halasztást szenvedett. Ennek mindenesetre megvoltak a hátrányos következményei is, amennyiben a szervező munka nem haladhatott egy olyan általános elj. mert alapon, mint amint, egy a kongresszus által elfogadott szervezeti szabályzat és program nyújthat.

— Bizonyos szempontból azonban mégis előnyös volt ez a halogatás, mert a lezajlott 2 és fél esztendő alatt olyan tapasztalatokra tettünk szer melyek egy

a szervezeti szabályzat, mint a párt program végleges megállapításánál feltétlenül értékes utmutatásokkal fogtak szolgálni. A kongresszus jelentőségét tehát maga az a feladat adja meg, melyet a párt konszolidálásának tekintetében hivatott teljesíteni. Második nagy jelentőse a kongresszusnak, hogy alkalmat fog adni a romániai zsidóság általános politikai helyzetének és számos égető problémájának széleskörű megvitatására a zsidó lakosság demokratikus választások alapján igazolt képviselői által.

— Senki se vonhatja kétségbe, hogy a mai viszonyok között egy ilyen széles alapokon nyugvó politikai manifesztáció különös fontossággal bír a közvélemény orientálására egy belső, mint külföldön. Eppen ezért mindazoknak, kik bármely viszonylatban a vezetés felelőségét viselik a párt tartományi, megyei és községi tagozatában, elemi kötelességük a kongresszus minél nagyobb látogatottságának biztosításához hozzájárulni, mert csak ez esetben remélhető, hogy a kongresszus kihatása a zsidó közéletre meg fog felelni azoknak a várakozásoknak, melyeket hozzáfűztek azok, akik folyó hó 2-án egybehívását elhatározták.

Einstein megköszöni az európai államoknak, hogy befogadták a német menekülteket

A professzor nyilatkozik a palesztinai kolonizáció és a héber egyetem kérdéseiről

LONDON, október 18. Einstein Albert professzor Princetownba való elutazása előtt — ahol hat hónapig fogja vezetni az ottani matematikai intézetet — nyilatkozatot adott a Zsidó Távirati Iroda londoni munkatársának az aktuális zsidó problémákról. A professzor többek között a következőket mondotta:

A túlméretezett bevándorlás veszélye

— Reméljük, hogy Palesztina be fogja tudni fogadni a németországi zsidók nagy tömegeit, Palesztina újjáépítése a legfontosabb feladata a zsidóságnak. Ezért elsősorban minél több zsidót kell bevinnünk Palesztinába, másodsorban vigyáznunk kell arra, hogy egy túlmé-

retezett és hirtelen bevándorlási áradat ne idézzen elő gazdasági válságot, mint ahogy ez néhány évvel ezelőtt az erőszakkal lengyelországi zsidó kivándorlással történt. Az adott körülmények között abszolút szükséges, hogy Palesztina mellett más területeket is bevonjunk a zsidó kolonizáció tevékenység körébe, még pedig olyan területeket, melyek eleendő bázist nyújtanak mezőgazdasági munkálatokra és megfelelő életlehetőséget egy nagybéli bevándorló tömeg számára. Gondolok elsősorban a Palesztinával szomszédos szíriai és a többi északi, valamikor török uralom alatt állott disztriktokra.

— Hálásak vagyunk Németország szomszédállamaiknak, hogy menedéket

adtak a németországi zsidó menekültek nagy számának. Hasonlóan köszönetet mondunk ezen országoknak, azon tekintélyes áldozatokért, melyekkel hozzájárultak a menekültek nyomorának és fájdalmainak enyhítéséhez. Csupán Franciaország nagylelkű segítségét említem fel, de nem felejttem el azt sem, amit Anglia tett a munkakörükből kiszakított zsidó intellektuelek érdekében. Megfelelő megoldást várunk a világtól a menekültek állampolgársági kérdésében is.

Remélhetjük, hogy ha egyszer megszűnik a mai világgazdasági válságból eredő munkanélküliség, úgy az a tengerentúli országok be fogják tudni fogadni a menekültek nagy tömegeit és lehetővé fogják tenni számukra, hogy régebbi foglalkozásukat folytassák tovább. Ezután a jeruzsálemi héber egyetem kérdéséről beszélt Einstein.

A héber egyetem feladatai — ma már egészen más és sokkal nagyobb feladatai vannak, mint megalapítása idején. Nemcsak arra kell törekednie, hogy egy „kifejlett” akadémiai intézet legyen, mely eleget tud tenni Palesztina egyre növekvő követelményeinek és egyben nevelési centruma legyen a Közelkeletnek, hanem a zsidó szellemi munka és kutatás centruma is kell, hogy legyen, mely helyettesíteni tudja nekünk azon kutatócentrumokat, melyeket Európában elbaltoltak tőlünk. Ehhez pedig az egyetem teljes újjáalakítása szükséges. A jelenleg szabadon levő akadémikus munkások és kutatók nagy száma olyan alkalmat nyújt erre, amilyen sohasem fog előadódni többé. E kérdésnek gyors és alapos megoldása nemcsak a zsidó tudósok szempontjából égetően fontos — kiknek léte és műve veszélyben forog — hanem az egész zsidóság és a zsidó tekintély számára is.

Premier a Román Operában

A bibliás ember (Evangelimann)

Október 20-án pénteken este lesz. Kienzel világhírű operáját a legnagyobb ambícióval tanulta be az Operában együttese. Akik már régebben ismerik e gyönyörű zenéjét és valóban meghatározó operát, azoknak is meglepetés lesz az a drámai erőteljes duzzadó, de amellől mélyen emberi, leg átértett rendezői munka, amelyvel Pavel igazgató, az előadás rendezője most is valósággal brillírozott.

NAPRÓL NAPRA

A Eáj a Savoyban c. operett bécsi előadásának primadonnája Palásthy Irén lesz. A Scala igazgatója repülőgépen Budapestre utazott s megkötötte a primadonnával a szerződést. Előbb a színház részéről Bárony Rózsina kisérletet, de a művész nem vállalta a szerepet, minthogy a szezon folyamán kizárólag Londonban lesz.

A párizsi Champs Elysées egyik bérpalotájában közelebbről újra megnyílik az évtizedek óta szünetelő Chat Noir, az egykor híres kabaré. A régi Chat Noir a Montparnasse-on volt.

Údét német pilóta, aki hosszabb ideig tartózkodott Amerikában, az Európa fedélzetén utban van Németország felé és 19-én érkezik luxurgözön Bremerhawebe.

Armand Tokatyan, a newyorki Metropolitan volt első tenoristája három estén Budapestben fog vendégszerepelni az Operában a Faustban, a Carmenben és a Bohéméletben.

A prága-brünni légi vonalon a légi forgalmi társaság egyik utasgépe az utazás 49 perces rekordidő alatt tette meg.

A párizsi Pigaletszínházban tartandó Denevér előadását, amelyet Reinhardt rendez, Lotte Schön bécsi énekesnő is fel fog lépni s szerepét franciául énekl.

Richard Strauss Arabellájának főpróbája ma lesz a bécsi Staatsoperben.

Jorga: Megye Németországban

A Vointa kérd Romániában

Bucuresti-Bukare Uj Kelet tud.) A bu dig nem tért napnak a Népszövetség fött. A demokratik befordulnak ezzel mögött úgy az „A mineata” Németors déseit sejtik. A V liceista lapja, „1914 nagy feltűnést kel klissé van esatol halálfejjé” torzít mint örögi pózba világ fölött. A felt a román politikai a következőképpen

„A genfi vezet hogy a leszerelés kérdésében meggy valónak bizonyul szág élén álló ő Németországn való kilépése és legkrimínál

F. lap megjelen kezdve állást fo terjedő hitlerizm kormány revizió ciái ellen. Nap- kel bizonyított tulajdonképpen tuk, hogy mily azok, akik Rom hezen megtere vanvaló érdeke a hitlerizmush Németországi a leszerelési kó nulását.

hogy ezzel a azután és k sőt a Németországi keszerződések egy új európai Franciaország szág. Szovjet gyelországi. C egyet értenek mányank ez metlenebb p egész világ a lését várta, k nehezen várta Németorszá

Ez alkaló örült próbá összes euró darítása, am Amerika is Németorszá tovább gyis az emberis barbárabb

Hitler m pet szolidá val. Uj vá vazást hirt mutatni az nép hábor rombolású akarja és. A náci k választásc ne. El tu fognak le országban ahol az cinak.

A nemze vállalt a megtört változtat lejárát van p sember és törh

Van sze, am megvilá met ko

CSUTORTOK, 1933. OKTÓBER 19.

Jorga: Megvesztett embereket nevelnek a mai Németországban

Adolf Hitler: 1914 kisértete

A Vointa kérdi a kormányt, hogyan türi meg pillanatig is Romániában hitlerista szervezetek létezését

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti sajtó még mindig nem tért napirendre Németország-
nak a Népszövetségből való kilépése fő-
lött. A demokratikus lapok élesen szem-
be fordulnak ezzel a gesztussal, amely
mögött úgy az „Adeverul”, mint a „Di-
mineata”. Németország háborus készül-
déseit sejtik. A Vointa, Jon Scutaru pub-
licista lapja, „1914 kisértete” címmel ir-
nagy feltűnést keltő cikket, amelyhez
klissé van csatolva. A fénykép Hitler
halálfejjé torzított arcát ábrázolja, a
mint ördögi pózban eldobja a tüzesóvat, a
világ fölött. A feltűnést keltő cikk, amely
a román politikai élet nagy szenzációja,
a következőképpen hangzik:

A németországi örültek
„A genfi vezetők minden erőfeszítése,
hogy a leszerelés, tehát az európai béke
kérdésében meggyezésre jussanak, hiába
valónak bizonyult a Hitlerista Németor-
szág élen álló örültek miatt.
Németországnak a Népszövetségből
való kilépése mögött a legbühösebb
és legkriminalisabb tervek húzódnak
meg.”

E lap megjelenésének első pillanatától
kezdve állást foglaltunk a Romániában
terjedő hitlerizmus, valamint a berlini
kormány revizionista és háborus tenden-
ciái ellen. Nap-nap után konkrét tények-
kel bizonyítottuk, hogy mi a berliniek
tulajdonképpen szándéka és bizonyított-
tuk, hogy mily súlyos bünt követnek el
azok, akik Románia területén az oly ne-
hezen megteremtett Nagyrománia nyil-
vánvaló érdekeivel szemben csatlakoznak
a hitlerizmushoz.

Németország tudatosan készítette elő
a leszerelési konferenciáról való visszavo-
nulását.
hogy ezzel a gesztussal zsarolhasson
azután és kiesikarja felfegyverkezé-
sét a nagy hatalmaktól.

Németország felfegyverkezése pedig a bé-
keszerződés megátadására irányul,
egy új európai háboru provokálásával.
Franciaország, Anglia, Amerika, Olaszor-
szág, Szovjetország, Belgium, Len-
gyelország, Csehszlovákia és Jugoszlávia
együt értenek abban hogy a német kor-
mánynak ez a magatartása a legszemér-
metlenebb provokációt jelenti. Midő az
egész világ a politikai feszültség enyhü-
lését várta, hogy bekövetkezhessek az oly
nehezen várt gazdasági enyhülés is.

**Németország megismétli az 1914 bü-
nös gesztusát.**

Ez alkalommal azonban a berliniek
örült próbálkozásaival szemben áll az
összes európai nagy- és kisállamok szoli-
daritása, amelyhez Szovjetország és
Amerika is csatlakoznak. A hitlerista
Németország izzóládók a világtól, hogy
tovább gyártás pusztító gázait s folytassa
az emberiség elpusztítására feltalált leg-
barbárabb hadiszerek készítését.

A „népszavazás”
Hitler megpróbálja most az egész né-
pet szolidaritálmí megmondatlan aktusá-
val. Uj választásokat írtak ki és népszá-
vazást hirdettek meg. Hitler meg akarja
mutatni az egész világnak, hogy a német
nép háborút akar, a békeszerződések le-
rombolását akarja, a határok revizióját
akarja és új európai térképre törekszik.
A náci kormány sorsa tehát ezektől a
választásoktól és a népszavazástól füg-
g. El tudjuk azonban képzelni, hogyan
fognak lefolyni a választások egy olyan
országban,

ahol azt, aki nem vallja magát ná-
cinak, felakasztják, vagy arzen-
lövők.

A nemzeti szocialista párt kötelezettséget
vállalt a német néppel szemben, hogy
megtörli a versaillesi szerződést és meg-
változtatja Európa határait. Elérkezett a
lejárati és a Hitler kormány sorsa meg-
van pecsételve. A hitlerista tervekkel
szemben áll az egész emberiség kemény
és törhetetlen szolidaritása.

A romániai hitleristák
Van azonban a kérdésnek még egy ré-
sze, amelyet a román kormánynak kell
megvilágítania. Azok után, hogy a né-
met kormány lealéazta magát s nyilván-

valóvá lett, hogy a hitlerista politika
alapjait a békeszerződések lerombolása
és a határok reviziója képezi, nem férhet
kétség ahhoz, hogy a hitlerista politika
halálos ellensége a megnagyobbodott Ro-
mánia határainak. Önként adódik tehát a
kérdés,

**hogyan türi meg 24 órán túl német
hitlerista vagy román állitlerista
szervezetek létezése.**

annak a Romániának területén, amelyet
a román nép mártírjai teremtettek meg.
Lehetséges-e az, hogy míg a berlini kor-
mány ilyen politikát folytat, Romániá-
ban azt kiabálják, hogy „Heil Hitler!”
nehány felelőtlen hazáruuló pedig dicső-
ítse a német nemzeti szocialista politikát?
A világnak mely országában engedné-
nek még meg ilyesmit?

Ismét megjelentek 1914 kisértetei.
Ismét gurultak talán a német márkák
is. Mindenesetre Románia szegényére
velünk egyszármazásu felelőtlenek és
bühösök álltak ennek a politikának a
szolgálatába. Egyiket is, másikat is meg
kell rendszabályozni. Az eszközök meg-
vannak hozzá.

Jon Scutaru
A nagy genfi esemény másik érdekes
kommentárját Jorga professor írta meg
lapjában, a Neamul Romanesceben.

Jorga figyelmeztetése
„A mai német ifjúság szelleme sokkal
veszedelmesebb, mint az a gáz, amelyet
Belgiumban találtak fel aminap, amelyet
szemben nem lehet védekezni. Ez az if-
júság

a gyűlölet legotrombább tanításai
középette nőtt fel és egy örült faji
fensőbbesség tudatát szíva magába.
Németországi barátain azt írják Német-
országból, hogy ott nagy építő-munka
folyik, s hogy nem gondolnak háborúra.
A háboru azonban nem egy gondolatból,
szándékból, vagy tervből szokott felfa-
kadni, hanem rendszerint abból a mód-

CSILLÁRVÁSÁRLÁSNÁL KÖVETELJE A GAZDASÁGOS, FÉNYERŐS, TARTÓS

TUNGSRAM

IZZOLAMPÁT

ból, ahogyan adott pillanatban egy bizo-
nyos generáció a dolgokat látja és fel-
fogja. Midő ezt a felfogást oly pogány
konceptiók támasztják alá, amelyekben
a mai német ifjúságot nevelik, azt az if-
júságot, amely akárcsak a többiek, a bru-
tális sportok részegségében nő fel, az
éfféle kijelentéseknek csak igen relativ ér-
tékük lehet.

Goethe Németországban megvesztett
emberek nőnek fel. Es senkinek paran-
csolhat majd azoknak, akik ki fognak
egykor bujni a vulkán szájából és rom-
bolón végigszántanak a világon még ak-
kor is, ha bizonyos intellektuelek figyel-
meztetni fogják őket arra, hogy ne men-
jenek túl bizonyos határokon.”

resszus csattanós feleletet fog adni a
zsido Dickstein üzelmeire”.

Ezzel szemben az amerikai kongresszus
nagy többsége magáévá tette Dickstein
felhívását és a képviselők követelték,
hogy Dickstein, a bevándorlási bizottság
elnöke, a maga hatáskörében folytasson
le vizsgálatot a nemzeti szocialista agi-
tátorok ellen és arról tegyen jelentést a
kongresszusnak. Ha a vizsgálat eredmé-
nyes lesz, csakugyan igazolná Göbbels agitá-
torainak üzeleit, egy a kongresszus
decemberi ülészakában törvényt fog
megszavazni, mellyel szigorúan megtilt-
ják a nemzeti szocialista és német anti-
szemita agitátorok beutazását Ameriká-
ba.

A bevándorlási bizottság kihallgatta
ebben a kérdésben Bernhard Riddert, a
Newyorker Staatszeitung kiadója, aki
elmondotta, hogy a német kormány meg-
bizásából megjelent nála egy Heinz
Spannköbel nevű egyén, aki felszólított
ta őket, hogy jóindulatul kezelje lap-
jában a nemzeti szocializmust, ha el akar-
ja kerülni, hogy esetleges németországi
útja során barátságtalan fogadtatásban
részesüljön. Ridder a szó-szoros értelme-
ben kidobta a náci emberét. Megtudta
azonban, hogy Spannköbel nagy befo-
lyásra tett szert bizonyos német-ameri-
kai körökben, ahol a legtöbb esetben erő-
szakos eszközöket vesz igénybe és abban
az esetben, ha az illetők ellenállást tanu-
sítanak a nemzeti szocialista akciókkal
szemben, úgy különböző represzáliákkal
fenyegeti meg Németországban élő hozzá
tartozókat. Spannköbelt le is tartóztát-
ták és kihallgatták során beismerte a
„Newyorker Staatszeitung kiadójánál tett
látogatását, sőt azt is bevallotta, hogy
Hitler új lapot indít meg Amerikában
„Neues Deutschland” címmel.

Luther volt kancellár, Németország
amerikai követe, nyilatkozatot tett közzé
melyben cáfolja, mintha háromszáz agi-
tátor volna Amerikában, akik konzulá-
tusi megbízatással rendelkeznének. Arról
azonban nem ad felvilágosítást, hogy
mit keresnek Amerikában a hitlerista
agitátorok.

— Agyvér-tódulás, szívszorongás, nehéz
légzés, félelemérzés, idegesség, migrén,
lehangoltság, álmatlanság a természetes
„Ferenc József” keserűvíz használata
által igen sokszor megszüntethetők.

— **All a hare Sziámban.** Londonból
jelentik: A sziámi Bangkok északi részét
az európaiak és más külföldiek elhagy-
ták a kormánycsapatok és a forradalmá-
rok között ott folyó harcok miatt. A légi
harc is folyt az ellenfelek repülőrajai
között. A sziámi kormány hivatalos kom-
münikéje győzelmet jelent a hadszíntér-
ről. Eszerint a forradalmárokat északra
vetették vissza és üldözik őket.

Sztrájk előtt a bukaresti joghallgatók

Szociális természetű követelésekből indul ki az új mozgalom

BUOURESTLBUKAREST. október
18. Az Uj Kelet tud. Az egyetemi év
megindulásával egyidejűleg megkezdőd-
tek a szokásos diákmozgalmak is. Egy-
előre szociális jellegű kérdések nyugta-
lanítják a bukaresti egyetemi hallgató-
kat, akik erőteljes tiltakozásra készül-
nek, akik a magas egyetemi illetékek ellen.
A nek a magas egyetemi illetékek ellen.
mozgalom élén a jogi fakultás diákjai
állanak, akik a rektor elé terjesztett me-
morandumban mutatnak rá arra, hogy
a különböző takszák sok ezer lejes, ál-
taluk feleslegesnek minősített kiadással
terhelik meg őket.

A memorandumban kifejti többek kö-
zött, hogy az építendő „egyetemi város”
javára 500 lejt kell lefizetniük. Ha vala-
mely diák megbukik a vizsgán, úgy
mely diák megbukik a vizsgán, úgy
büntető taxát is kell fizetnie. A profesz-
zoroknak ninesenek tankönyveik. Az
előadásokat litografáltatják és nyolc-
tiz lejt vesznek el egy-egy ívrt, úgy,
hogy a teljes könyv 5-600 lejte kerül.
A bukaresti joghallgatók tegnap viha-
ros lefolyásu gyűlést tartottak, melyen
elhatározták, hogy amennyiben követe-
léseiket nem teljesítik, úgy sztrájkba
lépnek.

Göbbels háromszáz agitátort küldött Amerikába

Dickstein zsidó képviselő leleplezi a náci amerikai manővereit

Newyork, október 18. Samuel Dick-
stein, az amerikai kongresszus tagja és a
szénatus bevándorlási bizottságának el-
nöke felhívást tett közzé amelyben fi-
gyelmezteti az illetékes fórumokat arra
az invázióra, amely német diplomáták és
attasék részéről indult meg Amerika felé.
Dickstein kijelenti, hogy Göbbels német
propagandaügyi miniszter sorozatosan
küldi ki agitátorait Amerikába. Eddig
mindentgy háromszáz nemzeti szocialista
agitátor érkezett az Egyesült Államokba,
ahol jól megszervezett és nagyméretű an-
tiszemita és hitlerista propagandát foly-
tatnak. Dickstein követeli, hogy a kor-

mány tegye vizsgálat tárgyává ezt az
ügyet és azon nemzeti szocialistákat,
akik illegális módon tartózkodnak az or-
szágban, utasítsák ki az Egyesült Álla-
mok területéről. Végül megjegyzi Dick-
stein, hogy Göbbels néhány millió márkát
bocsátott az amerikai propaganda rend-
kezésére. A helyzetet az komplikálja,
hogy az agitátorok valamennyien mint
konzulátusi tisztviselők vannak feltűn-
tetve.

A Völkische Beobachter a legdurvább
módon válaszol Dickstein amerikai kép-
viselő leleplezésére és ama reményének
adott kifejezés, hogy „az amerikai kong-

3. OKTÓBER 19.

gi zsidó menekültek
sonlóan köszönetet
goknak, azon tekin-
melyekkel hozzája.
nyomorának és fáj-
éhez. Csupán Fran.
segítségét említem
el azt sem, amit
kakörülből kiszakí-
elek érdekében. Meg-
runk a világtól a me-
rsági kérdésében is.
y ha egyszer meg-
gazdasági válságból
ség, úgy az a tenge-
fogják tudni fogad,
gy tömegeit és lehe-
zámukra, hogy régeb-
folytassák tovább.
lemi héber egyetem
Einstein.

ber egyetem feladatai
emnek — mondotta —
ás és sokkal nagyobb
int megalapítása ide-
kell törekednie, hogy
lémiai intézet legyen.
anni Palesztina egyre
nyéinek és egyben ne
gyen a Közelkeletnek.
lemi munka és kuta-
ll, hogy legyen, mely
nekünk azon kutató
eket Európában elra-
vez pedig az egyetem
szükséges. A jelenleg
démikus munkások és
ma olyan alkalmat
s sohasem fog előadód-
snek gyors és alapos
ak a zsidó tudósok
őnen fontos — kiknek
lyben forog — hanem
s a zsidó tekintély szá

mán Operában ás ember gellmann)

enteken este lesz. Ki-
operáját a legna-
al tanulta be az Ope-
kik már régebben is
gyüri zenéjü és való-
gyu operát, azoknak
sz az a drámai erőtlől
ellett mélyen emberi
dezői munka, amely-
gató, az előadás ren-
alósággal brillírozott.

OL NAPRA

ban c. operett bécsi elő-
adónnaja Palásthy Irén
zgatója repülőgépen Bu-
s megkötötte a prima-
zódést. Előbb a színház
Rózsínál kísérleteztek,
nem vállalta a szerepet,
nem folyamán kizárólag

aps Elysees egyik bér-
zelebről újra megnyílik
szünetelő Chat Noir, az
aré. A régi Chat Noir a
vojt.

lóta, aki hosszabb ideig
erikában, az Európa fe-
an Németország felé és
luxuszgözönsön Bremer-

yan, a newyorki Metro-
tenoristája három estén
vendégszerepelni az Ope-
ban, a Carmenben és a

ami légi vonalon a légi
egyik utasgépe az uta-
dó alatt tette meg.

színházban tartandó
on, amelyet Reinhardt
nön bécsi énekesnő s fel-
pét franciául énekl.

auss Arabellejének fő-
a bécsi Staatsoperben.

SPORT

Osszeállították az október 29-i Svájc elleni román válogatottat

A válogatottban Barátky is látszik

Cluj-Kolozsvár, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A Labdarúgó Szövetség tegnap este Bukarestben megtartott ülésén kijelölte azt a játékoskeretet, melyből a világbajnoki selejtezők során október 29-én Bernben Svájc ellen kiálló román válogatottat összeállítják. A válogatott vasárnapján összeállításra a következők kerültek:

Zombori, Vogl—Albu, Moravetz—Steinbach—Lakatos, Bindea—Kovács—Sepi—Barátky—Dobai.

A válogatás nem mondható szerencsésnek, mert a közvetlen védelem, valamint a halvesor bizonytalannak látszik.

Meglepetésként hat, hogy a román válogatottban Barátkyt is betették annak dacára, hogy ügye még nem nyert elintéztetést. Luchide főtitkár azonban kijelentette, hogy a román szövetség minden körülmények között szerepelteti Barátkyt. Egyébként szövetségünk nyolcoldalas memorandumot juttatott el Pelikan döntőbíróhoz, melyben részletesen fejti ki eivi álláspontját. A román válogatott október 23-án indul utnak és Bécsig utazik, ahol egy edzőmérkőzést fog játszani a WSC—WAC kombinálttal.

A Ripensia Budapesten

Cluj-Kolozsvár, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Megirtuk annakidején, hogy az Újpest egy mérkőzésre lekötötte a Ripensiat. A mérkőzés időpontját október 21-ben állapították meg, mely dátumot a Ripensia elfogadta és legerősebb felállásban fel is utazik Budapestre. A temesvári profik ellenfele az Újpest—Hungária kombinált lesz, melyet a következőképpen állítottak össze:

Szabó, Kővágó—Kocsis, Egri—Sebes—Seres, Tamássy—Kardos—Jávör—Kalmár (vagy Dudás)—P. Szabó (vagy Déri).

A Gloria CFR Kolozsváron

A Nemzeti Bajnokságban vasárnap a következő mérkőzések lesznek: Aradon: AMTE—Universitatea, Nagyváradon: Crisana—Tricolor, Bukarestben: Venus—CFR, Temesváron: Kinizsi—Brasovia, Kolozsváron: Gloria CFR—Romania, Marosvásárhelyen: Mures—NAC.

Petrozsény. A kolozsvári CFR turaesapata második mérkőzését a Jiul ellen 6:8 (3:0) arányban elvesztette.

London. Chile-Peru kombinált—West-han. United 2:2.

Százezer néző befogadására bővítik ki a római stadiont

Rómából jelentik: A jövő évi futballvilágbajnokságokra való tekintettel a római stadiont százezer néző befogadására bővítik ki. Ugyanakkor a milánói stadiont hetven ezer, a torinói hatvan ezer, a triestit és nápolyt negyven ezer néző befogadására alakítják át.

Sporthirek

A román vasutas válogatott október 29-én Bukarestben a magyar vasutasok válogatottját látja vendégül egy futballmérkőzés keretében.

Az Olasz Labdarúgó Szövetség táviratban kérte a vasárnapi olasz-magyar mérkőzés barátságosnak való nyilvánítását, míg a kupameccset egy későbbi időpontban játszának le. Az MLSz a kéréshez nem járult hozzá.

Bajnoki ökölvívóverseny lesz vasárnap Kolozsváron. Erdély ökölvívó bajnokaitól folyó hó 22-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel az Unitarius Kollégium tornatermében rendezik meg a KKASE. Külön érdekességet ad a versenynek a resicai versenyzők szereplése. Kimagasló versenyszám lesz Szobolevszky Sándor volt amatőr Európabajnok, jelenleg Magyarország weltersúlyú professzionista bajnok szereplése is, kinek Bukarestből kért ellenfelet a rendező egyesület.

Svéd tornaifolyam elemi iskolai tanulók (fiúk és leányok) részére. Heti 2 óra = havi 80 lej; fiúk és leányok külön csoportban. A fiúk órái hétfőn és csütörtökön lesznek 3—4-ig az unitarius kollégium tornatermében. Ugyanekkor lehet iratkozni fiúknak és leányoknak. A leányok óráit a beiratkozásnál állapítom meg. A tanítás hétfőn (okt. 16-án) d. u. 3 órakor megkezdődött. Pontos megjelenést kérek. László Gyula tornatanár.

KÜZGAZDASÁG

A devizakorlátozási rendeletet kiterjesztették az aranyra is

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A devizaforgalom korlátozásáról szóló törvény és annak végrehajtási utasítását a pénzügyminisztérium új rendelkezéssel egészítette ki, amely meg is jelent a hivatalos lap tegnapi számában.

A devizaforgalom korlátozásáról szóló

törvény és annak végrehajtási utasítása úgy rendelkezik, hogy a devizaátutalások és vásárlások csak a Banca Nationala útján és ennek a pénzügyminisztérium megállapított kurzusán történhetnek. A pénzügyminisztérium most megjelent rendelete úgy intézkedik, hogy a „deviza” szó alatt nemcsak külföldi bankjegyeket és követeléseket kell érteni, hanem a devizák minden fajtáját, tehát: aranypénzeket és érméket, aranyrudakat és nyersaranyt (aranypor, olvasztott vagy égetett arany), bankjegyeket, idegen pénzeket, stb.

A rendelet közzétételét az indokolja, hogy a kereskedelmi forgalomban deviza elnevezés alatt csak a tulajdonképpeni devizákat, tehát a külföldi fizetési eszközöket értik, holott a jegybank nemcsak ezeket, hanem minden külföldi értéket, tehát: csekkeket, fizetési megbízásokat, folyószámlaköveteléseket, akkreditíveket, sőt végül, mint ez a rendelkezés bizonyítja, még a nyers és feldolgozott aranyat is a deviza fogalom alá vonja. A rendelet tehát ezek szabad forgalmát is megtiltja és a Banca Nationala kizárólagos hatáskörébe utalja.

A rendelet érthető megütközést kelt az érdekeltek körében. Ha a jegybank monopóliuma ezen a téren érvényesül, a

Kulturrember könyvtárából nem hiányozhat

Horabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya, mely a napokban hagyta el a sajtót.

Ara 25.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes be- küldése mellett.

Párizs legújabb divatja:

**OTTOMÁN-SATIN
MONNA VANNA**

„GALLIA”

nak sikerült ezuttal is Nagyságos Aszszony rendelkezésére bocsátani a Párizsban most divatos selymet.

hihetetlen olcsó áron

Fiók: CLUJ, Strada Gen. Neculcea (Kornissucca) 2. Renner-palota

kereskedelem és az aranyfeldolgozó ipar súlyos károkat fog szenvedni és forgalmában zavrohó változások fognak bekövetkezni. A rendelet szerint nemcsak az ékszergyárak, hanem az aranyművesek és ékszerészek, technikusok és az aranyfeldolgozás más ipari ágai is kihágást követnek el, ha az az arany, amit meg-

vásárolnak, külföldi eredetű. A származási helyet azonban még sem lehet megállapítani, mert a származási hely bélyegét az arany mint áru nem viseli magán. Szükséges tehát, hogy az ipari feldolgozásra szánt arany forgalmát rendeletileg kivegyék a legújabb pénzügyminiszteri intézkedés hatálya alól.

A Bankárszövetség máris számol azzal, hogy a konverzió első terminusa lejáratával az adósok nem fognak törleszteni

Erre az esetre az óvatolási határidő pontos megállapítását kérték a bankok

Bukarest, október 18. A Bukaresti Bankárszövetség, az asszociatíva Bancilor Romána legutóbbi ülésén a konverziós törvénynek a kamatok fizetésére vonatkozó rendelkezéseivel foglalkozott. A konverziós törvény rendelkezései ebben a kérdésben is hiányosak, minek folytán az értekezlet elhatározta, hogy az illetékes tényezőkhöz fordul avval a kérdéssel, hogy a konverziós törvénynek a kamatok fizetésére vonatkozó rendelkezéséhez

újabb magyarázatokat fűzzenek.

A Bankárszövetség még egy nagyfontosságú kérdésben intézett memorandumot az illetékes pénzügyi fórumokhoz. Kérték az óvatolási határidő megállapítását azokra az adósokra vonatkozólag, akik november 1-én, illetve december 1-én a konverziós törvényben előírt minimális kötelezettségnek sem tesznek eleget, illetőleg váltóikat nem eszerélik ki.

Tartós minőség!
Modern minták!
Reklám árak!

Még csak néhány napig tart a marosvécsi „BRANCO” szőnyegek kiállítása

Díjtalan belépés.
Vételkényszer nincs.

Universitáti (Egyetem u.) 1. sz. alatt. Szükségletének beszerzése előtt okvetlen tekintse meg.

A kolozsvári Tábla megsemmisítette a második iparkamarai választást

CLUJ-KOLOZSVAR, október 18. Ismeretes, hogy a kolozsvári iparkamara választása ellen felelkezés történt. A kolozsvári tábla tegnap tárgyalta a felelbezést és a választást megsemmisítette. Az ítélet értelmében az első tanácsválasztás eredménye lép életbe a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamaránál.

Arany után kutatnak Brassó közelében. Brassóból jelentik: Brassó közelében a Poiana Marului község határában már éveket ezelőtt kutatások folytak arany-éregző helyek után. Az akkori munkálatozóktól geológusok azt állapították meg,

hogy a vulkánikus területen jelentős aranyérckészletek vannak, amelyeknek kitermelése rentabilisnek mutatkozik. Kutatásunk szerint egy mérnök csoport új kutatási tervet készített, mellyel újból megfognak indulni a kutató munkálatok az aranyéreg után.

A bukaresti Kereskedelmi és Iparkamara akciója hitelintézet felállítása érdekében. A bukaresti Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi ülésén elhatározta hogy egy kereskedelmi hitelintézet felállítására tesz kísérletet. A kérdés tanulmányozására bizottságot delegáltak.

A tengerbe zuhant egy angol hidroplán. Londonból jelentik: Southampton közelében az admirális egyik hidroplánja a tengerbe zuhant. Egy halottja és két súlyos sebesültje van a katasztrófnak.

Magyar Színház

Ma este pontban 8 órakor megnyitó előadás!

Egy csók és más semmi

Szilágyi—Eisemann operett!

Teljesen új diszletek! Modern rendezés! 45, 30, 25, 20, 15 és 10 lejes helyárak!

Ame

London, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Szerint az Egyesült Királyság szovjetet.

Ameri százale

London, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Hivatalosan a termelés megkezdését a munkanélküliség mértékében visszafelé számolt 26 millió év elején megejtés szerinti számra 28—30 millióból teljesen hiányzó ázsiai népek megérkezésétől kezdve az utóbbi hónapok

A pénzügy és

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A konverziós törvény hatásaitól a konverziós veszteségeit, megmentése folytán dezi. Ugyanakkor írja, hogy ebben az ügyben egyezményt kell Cooperatívával. Banca Centrala miniszterium kérték alá.

Az egyezmény módosítását, amelyet a Cooperatívák dezi a népbankok tésnél előállították.

Daladier a

Öri biz

PÁRIZS, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A kamara ülésén a kormány betérte a pénzügyi újjaszt. Daladier a szót kért a expozé törvényjavaslatok miniszterelnök az ország pénzügyi és költségvetésének a zása most megkezdésére, amióta a gazdasági helyzet zatosan súlyosbodik. A költségvetés ellenfelei még többé a költségvetés felülvizsgálata mellett érvelnek. Daladier a költségvetés ellenfeleire a következőt mondta: „A költségvetés a gazdasági helyzetet nem változtatja meg, hanem csak a pénzügyi helyzetet javítja. A költségvetés a gazdasági helyzetet nem változtatja meg, hanem csak a pénzügyi helyzetet javítja. A költségvetés a gazdasági helyzetet nem változtatja meg, hanem csak a pénzügyi helyzetet javítja.”

A költségvetés ellenfelei még többé a költségvetés felülvizsgálata mellett érvelnek. Daladier a költségvetés ellenfeleire a következőt mondta: „A költségvetés a gazdasági helyzetet nem változtatja meg, hanem csak a pénzügyi helyzetet javítja. A költségvetés a gazdasági helyzetet nem változtatja meg, hanem csak a pénzügyi helyzetet javítja. A költségvetés a gazdasági helyzetet nem változtatja meg, hanem csak a pénzügyi helyzetet javítja.”

Amerika harminc napon belül elismeri a szovjetet

London, október 18. A Newyork Times beavatott helyről származó értesülései szerint az Egyesült Államok kormánya harminc napon belül el fogja ismerni a szovjetet.

Amerika a munkanélküliek 24 százalékát beállította a termelésbe

London, október 18. Az angol Munkaügyi Hivatal legutóbbi jelentése szerint a termelés megélénkülése következtében a munkanélküliség a világ számos államában visszafelé fordult. A munkanélküliek számát 26 millióra becsülik, szemben az év elején megejtett hozzávetőleges számítás szerint, amikor a munkanélküliek száma 28-30 millió volt. Ebből a számból teljesen hiányzik a délamerikai és az ázsiai népek munkanélküli statisztikája. A döntő konjunktúrális fordulat az év elején következett be, Észak-Amerikában az utóbbi hónapokban apadt rohamosan

a munkanélküliek száma. Ugyanakkor Franciaországban, Angliában, Belgiumban és Itáliában is csökkent a munkanélküliek tömege.

Kevésbé érezték meg a javuló világgonjunktúrát: Ausztria, Svédország, Norvégia, Jugoszlávia, Lengyelország, Új-Zeeland, Hollandia, Svájc és Csehszlovákia. Májusig Japánban és Németországban emelkedett a munkanélkülieknek az ipari foglalkozásokba való beállítása. Az Egyesült Államok 24 százalékát az Unió munkanélkülijéből állították be a termelésbe.

A pénzügyminisztérium fedezte a hitelszövetkezetek és népbankok konverziós veszteségeit

Bucuresti-Bukarest, október 18. A konverziós törvény értelmében a népbankoknak a konverziós törvény által szenvedett veszteségeit, melyek az adósságok csökkentése folytán álltak elő, az állam fedezi. Ugyanakkor a törvény azt is előírja, hogy ebben a kérdésben az államnak egyezményt kell kötnie a Banca Centrala Cooperativával. Ezt az egyezményt a Banca Centrala Cooperativa és a pénzügyminisztérium képviselői a napokban írták alá.

Az egyezmény szabályozza azokat a módokat, amelyekkel a Banca Centrala Cooperativa átvállalja, illetve fedezi a népbankoknak az adósságcsökkentésnél előálló veszteségeit. Ezek szerint

a Banca Centrala Cooperativa átveszi a népbankoknak veszteségeit, amivel szemben az állam törli a bankkal szemben fennálló követelését és így rekompenzálja a pénzügyintézetet.

A Banca Centrala Cooperative 987 millió 984 ezer 545 lejellel tartozik az államnak a stabilizáció alkalmából a Banca Nationalától átvett reescomptért. Ezt a követelést most az állam különböző számlákon a Banca Centrala Cooperativa javára írta. A megegyezésnek külön jelentősége az, hogy ezzel a leírással befejezést is nyert a Centrala Cooperativelor és a Centrala Bancilor Populare likvidálása, illetőleg fuziója.

Daladier a külpolitikai helyzet súlyosbodásáról beszél

Óriási szótöbbséggel szavaztak bizalmat a francia kormánynak

A kormány betérjesztette a gazdasági és pénzügyi újraszervezésről szóló javaslatot

PÁRIZS, október 18. A francia törvényhozás megkezdte őszi ülését. A kamara ülésén Bouisson elnökölt. A kormány betérjesztette a gazdasági és pénzügyi újraszervezést célzó javaslatot. Daladier a megnyitó beszéd után szót kért s expositumként a betérjesztett törvényjavaslatról kapcsoltban. A miniszterelnök rámutatott arra, hogy az ország pénzügyeinek rendbe hozatala és költségvetésének egyensúlyba hozása most még fokozottabban állami feladat, amióta a külpolitikai helyzet fokozatosan súlyosodik. Fegyelmembe kell venni ezenfelül azt is, hogy most ugyan még tökéletes áramlanak Franciaország felé, de ha egyszer meg lesz az angol-szász valuták stabilizációja, akkor megindul a tökéletes visszavándorlás. Ha ez készenlétlenül s rendezetlen pénzügyekkel találja Franciaországot, nagy bajokat okozhatna.

A költségvetési egyensúly helyreállítása nem várható sokáig magára. A súlyos helyzetben is kér mindenkit, hogy őrizze meg nyugodtságát. Aggudalomra nincsen ok. Daladier csak röviden érintette a német lépést. Hangzottatta Franciaország eddigi politikájának folytatását, hűséget a régi hagyományokhoz, béke és együttműködési készséget s azt, hogy az eseményeket hidegvérrel kell elbírálni. A pénzügyi és gazdasági javaslatokra kéri a sürgősség kimondását s bejelenti, hogy a kormány a javaslat tárgyalásánál fel fogja vetni a bizalmi kérdést. Az elrendelt szavazásnál a kormányt pártoló szavazatok száma jóval meghaladta a sürgősség kimondásához szükséges kétharmad többséget. Szavazatarány 470:120 volt. A mai ülés ezzel véget is ért. Pénteken a ka-

mara interpellációkat tárgyal, szombaton pedig megkezdődik a benyújtott kormányjavaslat feletti vitát. Külpolitikai vitára előreláthatólag október 27-én fog sor kerülni. A szenátus is megtartotta szünet utáni első ülését. A rövid megnyitó ülés után kimondották, hogy a legközelebbi ülést október 24-én fogják tartani.

Ujabb jelentés szerint a kamara pénzügyi bizottsága megkezdte a tegnapi előterjesztett pénzügyi javaslatok tárgyalását.

Tegnap az Elyséeben államtanács volt, amelyen Paul Boncour beszámolt a genfi eseményekről.

— Az Akadémia Barisszia ezúton értesíti összes tagjait, hogy f. hó 19-én, csütörtök este a kolozsvári Aviva-Barisszia Ferenc József uti otthonában tartja meg új szemeszterének első ülését. Az összes barissziánusok pontos megjelenését kérjük. Rös ut.

— A szociáldemokraták előre törtek az norvég választásokon. Oslóból jelentik: A parlamenti választások részleges eredményei ismeretesebbé váltak. A szociáldemokraták az eddigiek szerint teret nyertek, a konzervatívok, a liberálisok és a parasztpárt néhány mandátumot elvesztettek.

Melyik lesz a világ legelső nagyhatalma? Miért esik vissza Anglia? Kinek jut Kína gazdasági kizsákmányolása? Mitől függ Szovjetország fejlődése? Mindezekre érdekesen és reálisan felel Horrakin: Mire tanít a gazdasági földrajz? című most megjelent könyv. Ara 40 lej. kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

CAPITOL MOZGÓ

Ma utoljára:

Csokol Veronika!

Péntektől egy film, amelynek nem kell reklám! A közönség maga fogja csinálni a propagandát! Minden világ városban százezren nézték meg!

Egy dal, amely meghódítja a világot

(Velence a szerelem városa)

Főszereplők:

JOSEPH SCHMIDT

a jelenkor legnagyobb tenoristája, a második Carusso és Charlotte Ander, Victor de Kowa.

Elfogták a római Szent Péter bazilika bombamerénylőit

Róma, október 18. A rendőrség három terroristát tartóztatott le, akik beismerték, hogy a nyár folyamán ök követték el a Szent Péter bazilika hajójában a bombamerényletet. A három terrorista

lelkijátszóját más politikai természetű bűncselekmények is terhelik. Nevüket a további nyomozás érdekében egyelőre nem hozzák nyilvánosságra.

Ujabb kommunista monstreper a bukaresti hadbíróóság előtt

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti hadbíróóság ma kezdte tárgyalni huszonegy, kom-

munizmussal és szubverzív akciókkal vádolt munkás bűnperét. A tárgyalás előreláthatólag 7-8 napig fog tartani.

Súlyos incidens történt a bukaresti zsidó diákok otthonban

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti zsidó diákok otthonban ma a különböző pártárvallatú diákok között súlyos összetűzés történt. A Hasmonaea cionista szervezetben tömörült diákság egyenlő jogokat kért az otthonban az összes diákok számára, politikai különbségre való tekintet nélkül. A magukat baloldaliaknak tartó diákok tiltakoztak a javaslat jogerőre emelkedése ellen és bezárták az otthon kapuit. A kinrekedt diákok és az ugynevezett bal-

oldaliak között verekezés támadt, amelynek során mindkét táborból többen sebesültek. Neumann, a diákszervezet elnöke, rendeletet adott a szolgáltnak, hogy vízipumpákkal szórja szét a verekedő tömeget.

A vízipumpák megtették a hatást, a verekedők szétoszlottak, de eközben súlyosan megsérült Tuli Rosenthal, a Hasmonaea elnöke. Az incidensnek a független diákok közbelépése vetett véget.

A komitációs-támadások miatt csapafősszevonásokat rendelt el a kormány Dobrudzsában

Nagy izgalom a komitációs ismételt támadásai miatt

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Alig néhány nap leforgása alatt háromszor törtek át bolgár komitációs Dobrudzsába, megtámadva és legyilkolva több ottlakó román kolonistát. A legutóbbi támadás alkalmával tíz román kolonista vesztette életét, akiket kirabolnak a bulgáriai vendégek. Ez a támadás éppen azon a napon zajlott le, amikor Titulescu külügyminiszter Szófiában a román-bolgár barátság kimélyítéséről és megnevezéséről szerződés aláírásáról tárgyalt. A bukaresti macedón-román diákok parázs tüntetést rendeztek a komitációs tüntetések miatt a bolgár követtség ellen, annak összes ablakait bezavva és ez a támadás rendkívül kínos helyzet-

be sodorta Titulescut. Gafencu kereskedelmi miniszterhelyettes, aki egyik dobudzsai megye képviselője, több parlamenten élén intervenciát a miniszterelnöknek, szigorú szankciókat követelve a bűnösök ellen. Ennek eredményeképpen azután a belügyminisztérium utasítást adott, hogy nagy csendőrkülönítményeket koncentráljanak Dobrudzsza területén, a határhoz közelfekvő községekben.

A bukaresti macedón-román diákok tegnap újabb gyűlést tartottak, amelyen szenvedélyes felszólalások hangzottak el. Egyes szónokok Bulgária erélyes megrendszabályozását követelték.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beiktatásával.

N-SATIN VANNA

is Nagyságos Asz-bocsátani a Páris-tos selymet.

on a (Korniss-

li eredetű. A származás még sem lehet megszármazási hely bélyeg-áru nem viseli mást, hogy az ipari fel-arány forgalmát ren-és legujabb pénzügy-és hatálya alól.

zzal, hogy tával az ni

pontos ok

kat fűzzenek. még egy nagyfon-ntéztett memorandu-ntügyi fórumokhoz. határidő megállap-ósokra vonatkozólag, illetve december 1-nyében előírt min-ek sem tesznek e-le-át nem eserélik ki.

Díjtalan belépés. Vételkényszer nincs.

ése előtt okvetlen

területen jelntés-annak, amelyeknek-ésnek mutatkozik. egy mérnök cso-ét készített, mellyel-álni a kutató mun-után.

kedelmi és iparka-élet felállítására ér-Kereskedelmi és-ülésén elhatározta-és hitelintézet feláll-és a kérdés tanulm-alegáltak.

nt egy angol hid-ntik: Southampton-ás egyik hidrop-nt. Egy halottja és-van a katasztrófa-

mmi

lejes helyárák!

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY
11-ik közlemény

Egészen elmerült a látványban, mikor a háta mögött valaki nem is kérdőn, hanem határozott megállapításként szól hozzát:

— Ön idegen, uram!
Hátrafordult és egy kis, kopottas öregúr állt mellette. Lehetett vagy hatvan éves.

— Ha a képtárat akarja megnézni, kérem, jöjjön csak velem. Nem vagyok hivatalos idegenvezető, de értek annyit a képekhez, mint akármelyik. Urjember vagyok, nyugalmazott miniszteri tisztviselő s így bizonyára megérti, hogy a nyugdíjam mellett ugyancsak elkél egyéb kereset is.

Ralin jó hangulatban volt, elfogadta az ajánlkozást. Tréfásan mondta, hogy ő bizony olyan idegen, aki nem sokat ért a képekhez. Azért szívesen megnézi azokat s különösen a híres mesterek képeit szeretné látni. De nem tölthet itt sok időt, mást is akar látni a városból.

Az öregur elemében volt. Emberére talált. Ugy akaszkodott Ralinhoz, hogy ez egyhamar aligha szabadul tőle. S tudta, mi kell az efféle idegennek. Gyors lépésekkel haladtak végig a termeken. A Raffaelek, Murillok, Rembrandtok előtt azonban meg kellett állniuk. Az öreg ünnepelesen szavalt előttük, évszámokat vágott ki, színekre és kompozíciószerű szépségekre figyelmeztette kísérőjét oly módon, hogy az valósággal lekötelezve érezhette magát s minden előadás végén olyan diadalmas tekintettel nézett végig az időközben összeverődött halgatóságban, mintha legalább is a művészettörténet professzora beszélt volna diákjai előtt. Másfélóra alatt készen voltak az egész muzeummal, ami szerencsére azért is történelmet, mert egy egész teremsort átrendezés miatt zárva találtak. Kint a kapunál Ralin megköszönte a vezetést s már fáradtan után nyult, hogy illő tisztelgő nyujtsa át, mikor a kis öreg lejtette.

— Ön azt mondta, hogy Bécsben is meg akarja nézni. Enn itt születtem és itt élek ebben a városban, szeretem ezt a várost. Ezért nekem is nagy örömet okozna, ha vezethetném tovább is s én mutathatnék meg mindent. Ön például még nem tudja, hol van a kapucinusok kriptája, ahol a császári család nyugszik. És a Hofburgot és Schönbrunnat is okvetlen meg kell néznie. Látnia kell hogy ez a házatlan nép mi mindent örökölt a régi jó időkben, a császárok korából.

S felsorolt még egy tucat látnivalót. Ralin azonban szabadulni akart. Fárasztotta az öreg szóáradata. Köszöni szépen, de mára aligha lesz ideje. S most már ugyanis ebédelni szeretne.

— Hol fog ebédelni? — csapott rá az öregur.

— Még nem tudom, valamelyik közeli étteremben.

— Ha szabad felajánlanom, ne vegye tolokodásnak, kitűnő helyet tudok. Itt van a közelben, egyszerű családi koszt, amilyen nem kap úgy sem vendéglőben. S elmagyarázta, hogy csak a jó házi koszt mentesít attól a veszedelemtől, melyet rossz vendéglők zudítanak ránk s amely gyomorhajt és mindenféle más kellemetlen emésztési zavart idéz elő. Kérte, legyen bizalommal iránta, valódi úri hejyre vezet, ahol csak néhány igen kitűnő urjembert részesítenek abban a megtiszteltetésben, hogy pénzüket elfogadják. Megmondja őszintén, a felesége, aki elsőrendű háziasszony s a két lánya vezetik ezt a családi konyhát. Nem üzletszerűen, hanem úgy, ahogy a régi jó békevilágban megszokták, csak hogy mos, sajnos, rászorultak s ezért főznek idegeneknek. Azaz nem is idegeneknek, a család néhány barátja érkezik csak náluk, valódi úri otthonuk van, eljöhöz bátran.

Ralin szabadkozott. De valami kíváncsiságféle mégis felbredt benne s az öreg újabb offenzívájára igent mondott. Az öregur boldog volt, ragyogott. Ma jó napja van, valóban. Különbben itt laknak nem messze, pár perc a városházától.

Ralin most már megadta magát s úgy engedte hogy vezessék, mintha gyermek lett volna. Leendő házigazdája egész szóáradatot indított meg. Először engedélyt kért, hogy bemutatkozzék: Karl

Renn, aztán bement a címét: nyugalmazott miniszteri osztálytanácsos a régi földművelésügyi minisztériumból. Elpanaszolta, hogy a háború után őt is menesztették, pedig még tudott volna dolgozni. De éppen olyan munkaköre volt, mely főleg az elvesztett tartományok erdőire vonatkozott. S nyugdíjából lehetetlen megélnie. Szerencsére legalább a házbérek alacsony, valamit mégis tettek ezek a vörös szocialisták. A családja nagyszerűen segítségre van, cselédek most nem tartanak, néhány órára egy asszony jár fel hozzájuk, hogy segítsen a konyhában s a mosogatásnál. A felesége — majd meglátja uram, milyen egyszerű asszony — főz s a két lánya segít, kiszolgál, bevásárol, szóval dolgoznak valamennyien. Nagyobbik lánya menyasszony. Ugyan már jó néhány éve, de a völegény sehogyszem tud úgy elhelyezkedni, hogy családot alapíthasson. Volt tüzérekapitány, még most is fess fiú, egész csomó kiállítás van s most autófelszerelési cikkekkel ügynökszködik. A másik lánya írodába járt, gépel, gyorsíró, egy bankban volt, de az megbukott s azóta nem kap állást. Ő még sem panaszkodik, majd csak lesz valahogy.

S már el is értek egy nagy bécsi bérház kapujához. Sötét lépcsőházban mentek fel a második emeletre. Az öregur néha megállt, hogy kifújja magát, az oldalára panaszkodott, furdőre kellene mennie, ha telnék miből. Két barna ajtó nyílt a lépcsőre és oldalt egy üvegajtó a körülfutó folyósóra. Becsengettek az egyikben, melyen régi réztábla állt: KARL RENN. Siető lépcsők, kulcs forog a zárban s egy magas, karsu, már nem egé-

szen fiatal, de határozottan csinos, sötét-kék ruhás, fehérkötényes urileány üdvözölte a belépőket. Renn papa előretolta Ralint.

— Vendéget hoztam, Gertje. Azt hiszem, nem jövünk későn, kapunk még ebédet.

S igyekezett olyan kedélyes lenni, mint ha nem is üzletről lett volna szó, hanem urj ebédre hívásról.

Ralin kissé zavartan mutatkozott be, a dolgozóban, azonban a tanácsos ur volt szíves felajánlani, hogy itt is ebédelhetek.

Gertje kedves előzékenységgel kísérte őket az ebédlőbe. Ott egy kis asztaltársaság éppen a levesnél tartott. Ismerkedés közben már új teríték került az asztalra, mely körül három idősebb és két fiatalabb ur ült. A házigazda széles lendülettel ajánlotta be vendégeinek legújabb szerzeményét, professzor Ralint s ugyanígy sorolta elő azok nevét és címét is. Kiderült, hogy az igen előkelő és zártkörű társaság csupa „volt” ember. Két volt minisztériumi tisztviselő, egy volt bankcégvezető s két volt hadseregbeli tiszt, az egyik a völegény, örvendtek a szerencsének, hogy az új vendéget megismerhették. Helyet foglaltak s egy leveles tállal előkerült az ifjabb Renn lány is, Hilda, aki Ralin szemében sokkal tetszősebb jelenségnek látszott még, mint nővére. Míg az új vendégnek s apjának levelet tállalt, a beállott csendben Ralin alaposan szemügyre vette. Ő is magas volt, karsu, mint Gertje, de frissebb arcvonásokkal. Középen kettéválasztott sötétbarna hajjal, szép, nagy, sötét szemekkel, melyek nem is igyekeztek Ralint elkerülni. Egy percre Renn őnagysága is bejött a konyhából, hogy az új vendéget megismerje. Jól megtermett testét vállas kötényt takarta s talán kissé túl mézes, de szerencsére egészen rövid szónoklatot tartott, melyből kitűnt, hogy a vendéglők nagy ellensége s hogy konyhaművészetnek varázsát ellenállhatatlannak tartja. Aki egyszer Renn-né háziokozóját megjelzi, az ugyan nem kíváncsi sem a Bristolba, sem a Sacherbe. Az már az ő vendégük marad.

(Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ma este nyílik meg a Magyar Színház.

Hosszas szünet után ma este nyitja meg kapuit a Magyar Színház és hódoló tisztelettel meleg szeretettel várja oda mindenkor nagyrabecsült közönségét. A mai megnyitó előadásban két magyar szerzőnek Szilágyi és Eisemannak ma már világhírességgel operettje az Egy csók és más semmi kerül színre. A színparkozóan szellemes szöveg a nagyszerű ének és táncszámok a fülbemászó zene, a modern és precíz rendezés a friss erőkből összeállított zenekar az új díszletek és az utolsó dívat szerinti toalettek valósággal frapirozni fogják a premier közönségét. Ennek a kiválóan szellemes és gyönyörű zenéjű operettnek főszerepeit Erényi, Miklóssy, Vass Piri, Stefanidesz Ili, Vékony Franci, Mészáros, Tompa Béla, Rajnay, Hetényi, Tompa Sándor, Ditrői p. Béla játsszák. A rendezés körültekintő munkáját Hetényi, a zenekar dirigálását Stefanidesz József látja el. Az előadás pontban nyolc órakor kezdődik, tehát tisztelettel kéri a színház a közönséget a pontos megjelenésre.

Naplemente előtt. Az egész világon mindenütt most játszó Gerhart Hauptmann gyönyörű színjátékát a Naplemente előtt című világsikerű arattott alkotást. A magyar színház is műsorára tűzte ezt a kiváló remekművet, amelynek hétfőn este pontban 8 órakor lesz a bemutatkozó előadása a drámai együttes legkiválóbbjaival dr. Kádár Imre rendezésében.

Timosa és Erik a buzakalász. Szombaton délután mérsékelt délutáni helyárral a Timosa kerül színre részben új sze repositással, új táncokkal és énekekkel a darab eredeti zenéjével. Vasárnap délelőtti 11 órakor az Erik a buzakalász kerül színre nagyon olesó ugynevezett matiné helyárral, amikor minden páhol és földzinti ülés 17 lei és minden erkélyülés 10 lejbe kerül. Nyomatékosan hangsúlyozta a színház igazgatósága, hogy a hirdett és hirdendő jegyárakban mindenkor benne foglaltatik minden illeték, úgy hogy a pénztár semmiféle felírat a jegyáron kívül nem igényel.

A Magyar Színház megnyitó műsora:

Csütörtökön 8 órakor: Egy csók és más semmi. (Operett-újdonosság először. Budapestben eddig 130 előadást ért meg. Ünnepi megnyitó előadás. Brilláns szereposztásban. Ragyogó díszletekkel. A legdrágább hely minden illerékekkel együtt 45 lej.)

Pénteken 8-kor: Egy csók és más semmi. (Másodszor.)

Szombaton d. u. 4-kor: Timosa. (Újdonosság, a darab eredeti zenéjével. Mérsékelt délutáni helyárral.)

Szombaton este 8-kor: Egy csók és más semmi. (Harmadszor.)

Vasárnap d. e. 11-kor: Erik a buzakalász. (Operettreprez nagyon olesó helyárral. Minden földszinti hely 20 lej, páholylülés 17 lej, alsóerkély 12 lej és felsóerkély 8 lej. Fenti árakban minden illeték befoglaltatik.)

Vasárnap d. u. 4-kor: Egy csók és más semmi. (Negyedszer.)

Vasárnap este 8-kor: Egy csók és más semmi. (Ötödször.)

Hétfőn 8-kor: Naplemente előtt. (Újdonosság először. Gerhardt Hauptmann óriási sikerű színműve.)

Kedden 8-kor: Naplemente előtt. (Másodszor.)

Szerdán 8-kor: Naplemente előtt. (Harmadszor.)

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek: Evangelimann.

Vasárnap délután 3-kor: Cigánybáró.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, csütörtökön: Tannenberg (Mazuri ütökzet). Világláger. Bombasiker.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:

A szezon legnagyobb filmeseménye: Enekek éneke. Sudermann világhírű regénye nyomán. Játssza: Marlene Dietrich, rendezte: Mamoulian.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor:

Volt egyszer egy valcer. Lehár Ferenc operettje. Főszerepekben: Eggerth Márta, Ralph v. Goth, Verebes Ernő.

Nikán Kell cserélni!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnei egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírtakéreknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Diáklány vagy fiatalember teljes ellátást kaphat külön bejárati parkettes szobával uri zsidó családnál. Cím a kiadóban.

Veszek jókarban levő patephont. Cím a kiadóba kérek.

Intelligens izraelita nő házvezetőnőnek vagy anyahelyettesnek zsidó uricsaládkhoz elmenne. Ajánlatok „Szorgalmas” jelígre a kiadóhivatalhoz kéretnek.

Különbejárati butorozott szoba kapu alatti bejárattal egy vagy két személynek esetleg teljes ellátással kiadó. Szent egyház ueca 39.

Tűzfia megrendelési irodánkat megnyitottuk Cal, Victoriá 7. alatt. I. búkkasaháfa öle 750-800. Calcit. Telefon: 11-06.

Franciaországban tanult egyetemi hallgató francia órákat ad és diákokat korrepetál jutányos áron. Cím a kiadóban.

Elsőrendű eladó, a férfi konfekciós szakmából, ki kirakatrendezéshez ért és magyar, német, román nyelveket beszél, nőtlen, alkalmazást talál. Fényképes ajánlat Fuchs Alex, Confectio céghez Timisoara, IV. Piata Scudier 5. sz. küldendők.

Komfortos garzonlakást keresek kertes házban. „Esetleg ellátással” választ kiadóba.

Alkalmi butorvásár. Raktárkészletünket minden elfogadható árrban kiárussítjuk. Nagy választék modern, művészi, komplett lakásberendezésekben, kombinációkban. Modern dízfahálósobák 8000 lejért szerezhetők be a Transilvania le rakatában Str. Memorandului 1., az emeleten.

Elegáns butorozott különbejárati, parkettes szoba kiadó. Cím a kiadóban.

Belvárosban két szobás konyhás, fürdőszobás komplett lakás november 1-re kiadó. Érdeklődők forduljanak Dr. Fénichelhez Cluj, Str. Regina Maria 11.

Keresek a Ferenc József ut közelében egy kétszemélyes elegáns butorozott szobát fürdőszobahasználattal. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Hebräisch Deutsch, Rumänisch soure alle Mittelschulfächer unterrichtet Bukowinaer Student. Unter „Bukowinaer” au die Administration.

Ortodox zsidó uricsaládnál külön szobát, esetleg teljes ellátással, keresek. Ajánlatokat „Uriház” jelígre a kiadóba.

Ismét kapható Pia Ehrenberg: Moszkvai sikátor című, nagyszerű könyve. Ára csak 90 lej.

HÍR

— Az amerikai tőzárra váltják vissza, az angol-szász valuta nagy feltűnést keltett. Az amerikai tőzár részét európai valutálassan visszaváltják, mintán az európai a sem adják meg számúzt a biztonságot, am

— **Kormánybiztos** Saar-vidéken a téli brückenből jelentik: mányzó-bizottsága szül kirendelni a saazeti szocialistapárt segélyalkotó ellenőző

— **ESÉS KÖVET** szanyerte hallását e egy londoni futball. Két játékos, futás klyán és elvesztette magához tért meglet hallja a körülötte elbeszéléte, hogy mnel egy fejjűvés köte el hallását, melyvetkezteben ismét v

A havannai legtyényenkívülinek nyílt elnököt, London vanni legfelsőbb hivallví nyilvántartás elnököt és 26 kubai ve magasrangú tiszté Kubában található y zottnak jelentette ki

— **TÁVDOHÁNY** RENDEZTEK MAI ban „A dohány mar senyt tartottak, mel való dohányzás reko litani. A versenyen részt. A versenyzők volt az evést és ivá gadték. Ötvenkét ó az egyik versenyző, mig egy másikat sz zéssel kórházba száll rendőrség vetett vé szedelmes versenyne

— **Szamos női** „Ferenc József” ke vőgtelen nagy megk A nőorvosi klinikák, sítják, hogy a rend Ferenc József vezet ti osztályon a legjö zők

A VEGETARIÁN nyét az orvosi tudó szegyezte. Mindenki nek használ ha a rendű „Diéta” vege etkeznek, ahol a gyon külön diétikus kon Diéta étterem — ve vátné urhölgy veve olesó. Havi abonon lej.

— **Szomorúságána** ron, November ny Színház színpadán ő színrekerül Osip D müve, a Szomorú uttal a Kolozsvári egyesület és az Erdő dózó javára rendezk bot a legjobb koloz lők részvételével. A szerep eljátszását lalta, aki a leghat keréit ért el ezzel a bot eredeti díszlete A próbák serényen művész szerint az e sen művészi lesz.

Kereske

mert ez a fölarus hogy a le

5,000

erélni!

HIREK

— Az amerikai tőkések pénzüket dollárra váltják vissza. Zúriehből jelentik: az angol-szász valuták árhullámza nagy feltűnést keltett. Az árfolyamemelkedés egyik okának azt tartják, hogy az amerikai tőkések, akik mobiltőkéik egy részét európai valutákra váltották át, lassan visszaváltják dollárra pénzüket, miután az európai aranyblokk valutái sem adják meg számára százszázalékosan azt a biztonságot, amelyre vágyott.

— Kormánybiztos fogja ellenőrizni a Saar-vidéken a téli segélyakciót. Saar-Brückeből jelentik: A Saar-vidék kormányzó-bizottsága kormánybiztost kényszerít kirendelni a saar-vidéki német nemzeti szocialistapárt által beindított téli segélyakció ellenőrzésére.

— ESÉS KÖVETKEZTÉBEN vizs. szanyerte hallását egy angol futballista. Egy londoni futballmeccsen az egyik sülket látékos, futás közben elesett a pályán és elvesztette eszméletét. Amikor magához tért meglepetten észlelte, hogy hallja a körülötte lévő zajt. A játékos elbeszéléte, hogy még 1915-ben Verdun-nél egy fejlődés következtében vesztette el hallását, melyet most az esés következtében ismét visszanyert.

— A havannai legfelsőbb bíróság törvényen kívülinek nyilvánította Machado volt elnököt. Londonból jelentik: A havannai legfelsőbb bíróság törvényen kívülivé nyilvánította Machado volt kubai elnököt és 26 kubai volt minisztert, illetve magasrangú tisztet. A bíróság minden Kubában található vagyonukat is elkoboztattnak jelentette ki.

— TÁVDOHÁNYZÁSI VERSENYT RENDEZTEK MADRIDBAN. Madridban „A dohány maratónja” címmel versenyt tartottak, melyen a hosszú ideig való dohányzás rekordját akarták felállítani. A versenyen husz egyén vett részt. A versenyzőknek az alvás tilos volt az evést és ivást azonban megengedték. Ötvenkét órai dohányzás után az egyik versenyző holtan összeesett, míg egy másikat súlyos nikotinmérgezéssel kórházba szállították. Végül is a rendőrség vetett véget az ostoba és veszedelmes versenynek.

— Számos női bajnál a természetes „Ferene József” keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferene József vizet különösen a szülészetü osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák.

— A VEGETARIANUS ÉTREND előnyét az orvosi tudomány már régen leközölte. Mindenki a saját egészségének használ ha a közismerten elsőrendű „Diéta” vegetáriánus étteremben étkezik, ahol a gyomorbaajosok számára külön diétikus konyhát tartanak — Diéta étterem — volt Cina — Dr. Horvátné urhölgy vezetése alatt, kitűnő és olcsó. Haví abonoma 1100 lej menü 25 lej.

— Szomorúságának énekese Kolozsváron, November nyolcadikán a Magyar Színház színpadán öt év óta most ismét színrekerül Osip Dymow elragadó színműve, a Szomorúságának énekese. Ezzel a Kolozsvári Zsidó Jótékony Nőegyesület és az Erdélyi Zsidó Arvagondozó javára rendezik a poétikus színdarabot a legjobb kolozsvári zsidó műkedvelők részvételével. A rendezést és a címszerep eljátszását Forgács Sándor vállalta, aki a leghatásosabb művészi sikereit ért el ezzel a szerepével. A darabot eredeti díszletekkel fogják játszani. A próbák serényen folynak és a rendezőművész szerint az előadás nivåiban teljesen művészi lesz.

— Five O'Clock. A Haggibbor vasárnap, f. hó 22-én 5 órai kezdettel teadélután rendez a Cristal Palaceban, melynek keretében bemutatásra kerülnek az októberi havi műsor kimagasló attrakciói. Zene: Salgó-Band.

— Istentisztelet a megölt férgek lelkiüdvéért. Londonból jelentik: Tokió egyik templomában istentiszteletet tartottak az emberek által megölt férgek és rovarok lelkiüdvéért. A szertartáson megjelentek a főváros előkelőségei és legismertebb művészei. A templomban 150 papirlámpát akasztottak fel, amelyeknek képeit a leg híresebb festők készítették: a költők az álomvilágot dicsőítő versekkel ékesítették a papirlámpákat.

— Eljegyzési hír. Klein Mór, a Wemstein testvérek cég (Oradea) beltagja eljegyezte Rosenfeld Ilonkát (Simleu Silvaniei).

— Háromezer lej pénzbüntetésre ítélték a főügyészt sértető munkásvezért. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy a Magyar Színház folyósóján Dán István kolozsvári munkásvezér sértő megjegyzéseket tett Zacharia táblai főügyésre, amit az arra elhaladó táblai főügyész meg is hallott. A főügyész feljelentette Dán Istvánt a kolozsvári járásbírósnál, mely ma tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson Dán azzal védekezett, hogy az elhangzott sértő szavakat nem Zacharia főügyésre értette. A bíróság nem fogadta el a munkásvezér védekezését és Dán Istvánt háromezer lej büntetés fizetésére ítélte. Dán az ítélet ellen fellebbezett.

— A kolozsvári rendőrség hírei. Mostan Vasile kolozsvári lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki 11 ezer lej lopott el tőle. Feljelentésében elmondja, hogy az éjszaka folyamán betört egy kocsmába, ahol idogálni kezdett. Később meglehetősen beborozott állapotban elhagyta a kocsmát, de csak reggel vette észre, hogy a nála levő tízenegyezer lej hiányzik. — Bildhauer Miksa csalásért feljelentette Schechter Borbálát. — Morar Mária feljelentette lopásért alkalmazottját, Nagy Zsuzsánát.

— Elhalasztották a diákzavargások áldozatának tárgyalását. A hat év előtti diákzavargások alkalmával egy csoport diák behatolt az egyik kolozsvári zsinagógába és az ott tartózkodó Horovitz Beert úgy megverték, hogy az egyik szeme kifolyt, Horovitz Beer elégtételért a törvényszékhez fordult, ahol elutasították panaszával. Az ügy ezután a táblához került, mely mára tüzte ki az ügy tárgyalását, de az iratok hiányossága miatt a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztották.

— Könyveket a Zsidókórháznak. A kolozsvári Zsidókórház egyik ápolója írja nekünk: Igen tisztelt szerkesztőség! Néhány hétig betegem feküdtem a kórházban és ezen idő alatt azt tapasztaltam, hogy a betegeknek nemcsak rádióra van szükségük, hanem sokan zsidó szellemű termékekre vágyakoznak. Vannak héberül tudó betegek a kórháznak, akik nagy örömmel vennék, ha szabad idejükben zsidótárgyú könyveket olvashatnának. És nincs egyszerűbb dolog annál, mint egy ilyen könyvtárat létrehozni. Minden zsidó családnál akadnak efféle könyvek, amiket nem használnak különböző okokból és bizony bűn elpusztulni hagyni ezeket a műveket, amikor a kórházban jól hasznát vehetnék. Nagyonkérem a t. szerkesztőséget, csináljanak propagandát amellyel, hogy a Zsidókórház könyvtára létrejöhessen. Kiváló tisztelettel K. M. — Mi magunk részéről természetesen szívesen népszerűsítjük ezt az akciót, hiszen szellemiokról van szó és a zsidó nép minden rétege valamilyen vonatkozásban áll a szellemi termékekkel. A levélíró egyébként néhány könyvét már fel is ajánlotta és el is küldötte a kórháznak. Könyvajándékokat közvetlenül a kórházhoz kell küldeni.

Az I. osztálytól kezdődően lehet egymillió lejt nyerni, huzás már november 8-9-én

...aki viszont kitart az 5-ik osztályig

10.000.000

Lejt nyerhet

Állami Osztálysorsjáték

Erdélyrészi főelárusító **Révész Ernő** Târgu-Mureș Telefon 126.

Minden városban képviselő, Leggyorsabb postai szétküldés. Legmesszebbmenő díszkréció.

Eddig kifizetett nyeremények összege 12,000,000.— lej.

Főelárusító: „Takarékosság” RT.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 23.

Erdély és Bánát hivatalos főelárusítója:

BANCA ILIESCU

s. a. CLUJ

Most vásároljanak osztálysorsjegyet a

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.-nál,

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 20.

mert ez a főelárusító jelenleg kedvező nyerőszériában van, amit fényesen igazol, hogy a legutóbbi huzáson nála vásárolt sorsjegy nyerte meg az

5,000.000 leí nagy jutalmat

Huzás már november 9. és 10-én

SEK

2 lej, vastapró hírdő 30 százalékos díja előre úgy továbbélve van.

er teljes el-parkettes. Cim a ki-

tephont, Ci-

vezetőnének ó uricsalád-Szorgalmas” éretnek.

szoba kapu-ét személy-kiadó. Szent

ánkat meg-att. I. búkk-Telefon:

vetemi hall-ákókat kor-kiadóban.

konfekció-shez ért és-eket beszél-, képes aján-ghez Timi-küldendők.

erések ker-sal” választ

arkészletün-an kiárusít-n, művészi-, n, kombiná-szobák 8000-sylvania le-1, az eme-

lönbejárati, kiadóban.

hás, fűrdő-ber 1-re ki-ak Dr. Fe-aria 11.

t közelében butorozott. Ajánlato-

isich soure richteit Bu-ukowinaer“

külön szo-keresek. a kiadóba.

erg: Moszk-könyve. Ára

UJ KELET *Legújabb hírek*

A francia jobboldal a hadsereg készenlétben-tartását követeli...

A németországi belpolitika rontotta el a leszerelési atmoszférát — jelentette ki rádióbeszédében az angol külügyminiszter

Neurath valótlanságokat mondott. Lloyd George és kritikája a hatalmak felett. Egy platformon állanak az angolok és franciák a német kilépés ügyében

Magyarország szintén követni akarja a német példát?

London, október 18. Sir John Simon angol külügyminiszter rádióbeszédében válszolt Neurath báró német birodalmi külügyminiszter sajtónyilatkozatára. Az angol külügyminiszter hangoztatja, hogy mindenkinek tudatában kell lennie az események fontosságának és jövőre való kihatásuknak. Anglia nem kívánta és nem kívánja a helyzetet kielelni.

A németországi belpolitika rontotta el a leszerelési atmoszférát. Ez növelte külföldön az idegességet s Franciaország is emiatt állott elő újra biztonságának fokozott kihangsúlyozásával. Neurath báró volt az, aki előállt a mintafegyverek igényével.

Amikor kérdést intéztünk hozzá afelől, arról kellett meggyőződnünk, hogy ebbe az igénybe burkolta el Németország új felfegyverkezésre vonatkozó igényét.

Ha a német birodalmi külügyminiszter róla azt állítja, hogy a tényeket megmagyarázta, ki kell jelentenie, hogy ennek éppen a fordítottja a valóság. Állítását bizonyítékokkal is alátámaszthatja. Valótlán az is, hogy Németországnak a Népszövetségből történt kilépése és a leszerelési konferencia elhagyása az ő magatartásának következménye lenne. Közélebről nyilvánosságra fogja hozni bizonyítékait s ezekből kiderül majd az utóbbi állítás lehetősége is.

Egyébként a Daily Herald genfi német körökből úgy értesül, hogy ha az esetleges leszerelési tervezetet Németországnak felajánlanák, ezt Hitler ultimátumnak fogja tekinteni. Ennek ellenére valószínűleg ezt az eljárást követik majd és ha Németország nem írja alá a tervezetet, Franciaország a versaillesi béke 213. szakasza alapján a Népszövetséghez fordul.

hogy Németország fegyverkezéseinek szigorú és legsürgősebb felülvizsgálását követelje.

London, október 18. Lloyd George volt angol miniszterelnök a Daily News Chronicleban „Meggzegett ígérlet” címmel és kritikát gyakorol a hatalmaknak Németországgal szemben folytatott másfél évtizedes politikájá fölött. A volt angol miniszterelnök esztelen csalásnak minősíti azt a tényt, hogy a hatalmak a versaillesi szerződéssel kapcsolatos ünnepélyes ígéretnél beváltását nem teljesítették és hogy ez idő alatt egyetlen egyszer sem mutattak komoly hajlandóságot a leszerelésre.

Egyidejű londoni jelentés szerint a Lloyd biztositótársaságnál 15 százalékos díjtételek mellett hat hónapra szóló biztosításokat kötnek arra az esetre, ha két európai állam között ez időn belül háború törne ki.

Tragikus napokhoz érkezünk Párizs, október 18. A francia jobboldal ellene van annak, hogy a hadügyi költségvetést bármily kevés összeggel is leszállítsák. A szélsőjobboldal újabb hadügyi költségeljárányzatot követel. Sőt egyes jobboldaliak, élükön Pertinaxszal, sürgősen követelik a hadsereg készenlétben tartását. Ehhez a véleményhez csatlakozik Henri Béanger, a szentáus külügyi biztosságának elnöke is, aki a következő kijelentést tette a sajtó képviselői előtt: — A francia kormány könnyelműséget követne el, ha azonnal nem tenné meg a szükséges lépéseket a biztonság megóvására.

Az 1914—18-as periódusra emlékeztető tragikus napokhoz érkezünk A viharadarak vijjogása azonban nem hallgattatta el azokat akik optimistább és békésebb hangokat fújnak. Ilyen többek között Henry de Jouvenel is, aki

azokat a nyilatkozatokat, amelyeket tegnap tett, új kijelentéssel töltötte meg, amelynek zárómóndata a következő: „Németország kilépni a Népszövetségből, de szerencsére van módunk arra, hogy a Népszövetség menjen el Németországba”.

Egyébként a franciák minden lehetőséget elkövetnek, hogy fenntartsák a nemrégiben oly nehezen összehozott francia-angol-amerikai egységfrontot.

Ennek érdekében tegnap Daladier hosszús megbeszélést folytatott lord Tyrell párizsi angol nagykövettel. A Martin közlése szerint lord Tyrell párizsi angol nagykövet a Daladier-val folytatott eszmecsere során biztosította a francia miniszterelnököt arról, hogy az angol kormány felfogása a Németország által teremtett új nemzetközi helyzetről teljesen azonos Franciaországgal.

Genfben egy hírlik, hogy francia részről most formulát keresnek a külszín és a Népszövetség tekintélyének megmentésére s fel fogják használni a négyes szerződés nyújtotta lehetőségeket is.

PARIZS, október 18. A radikális-zszozialista „Republique” azt hangoztatja, hogy egyelőre nem lehet közvetlen tárgyalásokat folytatni Németországgal, mert Hitler kormánya előtt nem eléggé világos az, hogy Franciaországnak erős baráti kapcsolatai vannak mindenfelé

és hogy biztonsága teljességében áll az izolált Németországgal szemben.

A brüsszeli lapok hibáztatják Rooseveltet amiatt, hogy visszaszorítja Hull amerikai államtitkárt és Norman Davist és teret enged azoknak a politikusoknak, akik az Európától való elfordulást propagálják. Amerika csak addig volt hajlandó résztvenni a leszerelési egységfrontban, amíg Németország el nem hagyta a leszerelési tanácskozásokat, amíg remény volt rá, hogy együttes nyomással eredményt lehet elérni. Most amikor ismét szükség volna Amerika tekintélyére, a hivatalos amerikai kormány visszavonult fúj.

Holland lapvélemények

AMSTERDAM, október 18. A holland lapok annak a meggyőződésnek adnak kifejezést, hogy Franciaország és Németország közötti közvetlen tárgyalások nem választanak el a franciák szövevényeitől. Az eszmecserenek az az előnye is lenne, hogy végre Franciaország megtudhatná s közölhetné barátaival, mit is kíván a nemzeti szocialista Németország.

Ezzel egyidejűleg a Chicágó Tribune szenzációs hírt közöl arról, hogy Magyarország esetleg szintén követni fogja a német példát, kilép a Népszövetségből s odahagyja a leszerelési tanácskozásokat.

Hajmeresztő akrobatamutatványokat végeztek Bukarestben a lengyel repülők

Az uralkodó is végignézte a mutatványokat

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti Pipera repülőtérén ma tartotta meg a lengyel repülőosztag akrobatikus gyakorlatait, amelyek a kedvezőtlen idő miatt a múlt hétről elmaradtak. Az ünnepségen jelen volt a király is, aki ma érkezett autójával Szinajából a fővárosba. Jelen voltak ezenkívül a kormány összes tagjai, Vaida miniszterelnökkel az élükön, a diplomáciai kar, a pápai nuncius vezetésével és rendkívül nagyszámu tömeg. A gyakorlatok után Kaisly ezredes, a 12 gépből álló lengyel repülőosztag vezetője jelentést tett a jelenlévő méltóságoknak és a királynak. A király kézet fogott a repülőosztag összes tagjaival, majd a Cereul Militarban bankett volt, amelyen a király is résztvett.

Benes Bécsben Dollfussal tárgyal

A cseh parlament megszavazta az államellenes pártok feloszlátását

BÉCS, október 18. Benes az osztrák fővárosba érkezett. Tárgyalta Dollfussal a Csehszlovákiát és Ausztriát közösen érdeklő problémákról, majd kihallgatáson volt Miklas szövetségi elnöknel, aki ezután ebéden látta vendégül. Benes ezután folytatta tárgyalásait Dollfussal. Genfben feltűntést kelt a csehszlovák külügyminiszter bécsi látogatásának híre.

Egyidejű prágai jelentés szerint a csehszlovák törvényhozás megszavazta az állam létét veszélyeztető pártok feloszlátására felhatalmazást adó javaslatot. A törvény 1935 január elsejéig marad érvényben.

A kormánynak joga van a politikai pártok bármelyikét feloszlítani. A párttagok mandátum-megsemmisítése előtt letartóztatásba helyezhetők s adott ese-

tekben az országból ki is utasíthatók. A pártvagyont felszámolják s a likvidálás után fennmaradó vagyonállomány az állam tulajdonába megy át.

BÉCS, október 18. A Stunda közlése szerint Benes politikai kérdéseken kívül gazdasági problémákat is megtárgyal Dollfussal. Arra fognak törekedni, hogy újra megeléknítsék Ausztria követelét Csehszlovákia felé, amely az utóbbi hónapok folyamán csaknem egészen elsorvadt.

A csehszlovák külügyminiszter az egész délutánt a Ballhaus Platzon töltötte Dollfussal folytatott tanácskozásokkal.

Bécs, október 18. Az Esti Lapok közlése szerint jólinformált helyen úgy tudják, hogy Benes közelebből Rómába fog utazni. Megállapítják, hogy Dollfuss és

Benes tanácskozási során hosszasan tárgyaltak a dunai államok gazdasági együttműködésének kérdéséről és Dollfuss azt a reményét juttatta kifejezésre, hogy Benes elgondolásai és a Mussolini-féle közep európai koncepció egymáshoz közelebb lesznek hozhatók. Ezért Dollfuss azt ajánlotta Benesnek, hogy utazzék Rómába és vegye fel a személyes tárgyalás fonalát Mussolinival.

Egy elbocsájtott minisztériumi alkalmazott véresre verte Queenland miniszterelnökét

London, október 18. Sidney politikai köréit kínos botrány tartja izgalomban. Egy elbocsájtott minisztériumi alkalmazott megtámadta Forgan Smith queenlandi miniszterelnököt, arcát öklével véresre verte és végül a földre sujtotta. Elkeseredett dulakodás kezdődött, amelynek a miniszterelnök sofőre vetett véget. Smith, aki arcán zuzott sebeket szenvedett, támadoja ellen nem indított büntető eljárást.

Argentínai partörök tévedésből agyonlőtték Vargas braziliai elnök két unokaöccsét

London, október 18. Az argentínai partörök Sante Tome közelében tévedésből tüzeltek egy braziliai kirándulógözörsre és megölték dr. Vargas braziliai elnöknek két unokaöccsét, akik a hajón utaztak. Az eset óriási felháborodást keltett Braziliában, úgyhogy San Boroda mellett braziliai csapatok készülnek. Argentínába betörni.

Emelkedik a sertésbevétel Csehszlovákiába. Prágából jelentik: Folytatódik a sertésbevétel további emelkedése. Különösen Dánia és Románia exportterjei vittek be nagymennyiségű sertést.

Lakberendezésének

megvételénél legyen ÓVATOS!!

Áldozzon többet, de vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures. Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár. Strada Baros L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 3-77.

Taxa plátite No. 2247

Nem lesz

A háborús sokat beszél

Es éppen közvélemény? Mert hiába talmak, hiába egymás ellen nagyhatalmak genfi bombája

A háboru Nem kell csak melyek a legut idején is teljes sasan lefolyt az amióta a „bék konferenciázott

Nem kell mondja, Franci

mindenki azt n mert minden e Hát éppen e

ja, hogy mi k után, Minden a területvesztet batnak, mert n között — hadse pedig háborút e Nem lesz hábo

nek róla. Emléke ezöltt senki sen napihirekkel volt egy kis gazdasá ott, hullámzott az et, mindenütt, és jölt zsirosbód

Akkor senki n Békéről beszéltek. És lett belöle h Most meg már beszélnek.

Ebből alighanen

Goethe újabb

Minden idők egy és gondolkodja ve Goethe, akinek cen ben ünnepelte a n kus Németország é turkózósága.

Ez a Goethe a né sabbrendű reveláció ama németzelleme, elfgulatlanu nemz verzális is tudott le

Amióta a náci N mon vannak és sz bels és Hans Heinz Goethe szelleme a tontalanabbul éppen hollyong.

Goethe Weimar-já patok foglalták el a hogy sötét barbárság azokat.

Ha Goethe történet rék Németországban, koto szavát éppu Thomas Mannét, vagy Bern német íróét.

A hivatalos náci-köz mindezeideg nem mert i foga fehérét Goethe en.

Félt attól, hogy korl emi primitívtását a an kompromittálja a Elvégre Goethe halot etí fel szavát a német ecstenítése ellen, am létezése és pretória etei jelentenek számar

A náci azonban nem okáig legyenek képesek mi lényegük.

Ha Marxot, Fiehet, nsteint mágyára eip veszknie természets oskribálásának is. El is következett. Egy német tartomány s” beszédben mutatta mélyén lappangó i pthe műve és szelleme A felfuvalkodott béka kkal fordult Goethe sz